

PÒRTULA

LA FIRA DEL FANG ARRIBA
A LA DESENA EDICIÓ

NÚMERO 138, MARÇ 1994

Informatiu Cultural de Marratxí

Durant el mes passat ...

- S'incendià el Liceu. Wagner està trist.
- Proposta de dur aigua des d'espunya en vaixell i triplicar-ne el preu. Ara cal demanar-se si serà per beure o per regar els camps de golf.
- Mals temps per a la normalització. Dimissió d'un professor de l'escola de lleis per obligar-lo a donar classes en espanyol perquè una alumna deia no entendre el català. La culpa de tot la té el degà del col·legi d'advocats.
- De nou, el president de l'esmentat col·legi armà l'escandol quan digué públicament que la qualitat dels advocats formats a les illes és molt dolenta.
- El grup Serra desvinculà les seves emissores de les d'Antena 3 creant UH ràdio. Aquestes noves emissores emeten en un idioma que no és el d'aquestes illes. Un cop més hem perdut l'oportunitat de tenir emissores no públiques en català.
- L'OTAN donà nous ultimàtums al setge de Sarajevo.
- Neu a la Serra de Mallorca.
- La inflació del mes de gener fou una tercera part de la prevista per a tot l'any.
- L'ex-conseller Cladera aclarí que la seva destitució fou per la por del President a dur endavant el POOT que havia dissenyat.
- L'aeroport no podrà ésser com tots volíem ja que els militars se n'han apoderat d'un bon bocí.
- Onada de fred a la costa Est dels Estats Units i un nou gran terratrèmol a Los Angeles, Califòrnia.
- Es feu públic que els Beatles tornaran a enregistrar junts i probablement faran un concert tots plegats al Central Park de NY.
- Creixeran les lluites per controlar el Banesto.

GAVIM

ASSOCIACIÓ DE VEÏNATS DE PÒRTOL. DEVOLUCIÓ DEL CÀNON DE L'AIGUA

Posats en contacte amb l'oficina del Cànon d'aigua degut al retard en la devolució de la meitat de l'import de la tarifa del cànon d'aigua dels 6 primers mesos de 1992, ens varen comunicar que el retard en la devolució és degut a que estan pendents d'acabar el programa informàtic per poder dur a terme els reemborsaments.

Malgrat tot això nosaltres hem reclamat la devolució el més rapidament possible i pensam també exigir els interessos de demora per dit retard.

Vos mantendrem informats.

LA INCINERADORA DE SON REUS UN PERILL PER A PÒRTOL

Com ja sabeu el Consell Insular de Mallorca vol instal·lar una incineradora de residu sòlids a son Reus.

Això afecta moltíssim a Pòrtol per la seva proximitat amb son Reus (Uns 10 km en línia recta).

Per explicar-nos els efectes de la incineradora per a Pòrtol, varem convidar un representant del GOB a un acte informatiu que tingué lloc divendres dia 25 de febrer a les 20'30 h. al local Parroquial (Plaça de l'església).

A. V. La Pua

Que consti en acta...

Els deu anys de la Fira del Fang.

Les queixes dels veïnats del carrer Oleza pels problemes del trànsit. Qui paga els retrovisors romputs?

L'apotecaria del Figuerol, a punt d'obrir.

L'apotecaria de Pòrtol, pendent de Madrid gràcies al farmacèutic de sa Cabaneta.

El preu de les begudes, especialment de l'aigua mineral, al recinte on es va fer la festa infantil de carnaval i el concurs mpal.

El nou butlletí municipal que sortirà per la Fira del Fang sense estar pressupostat i amb el vot en contra de Jaume Bibiloni i l'oposició de molts ciutadans. Fins quan seguiran prenent el pèl als marraixiners? Fins quan es deixaran seguir prenent el pèl els Independents?

L'èxit de la secció "Benvolguts subscriptors". Els comerços i les entitats de Marratxí s'han abocat al projecte.

Les fortes acusacions dels monitors del Refugi al senyor Garau del PSOE: "injurios, mentider descarat, vol seguir vivint dels pobres però no els vol ajudar, justifica les agressions amb còctels molotov, hipòcrita i de moralitat falsa".

Les acusacions de Gaspar Aguiló al senyor Garau del PSOE: "no obeeix a criteri d'eficàcia i racionalització sinó a una burda maniobra política. Comet falsat. És un tècnic poc de fiar perquè no sap aplicar els mètodes científics. Fa afirmacions falses i gratuïtes. Els usuaris del Refugi són la multitud de lisiats que creà el seu perfecte i mastodòntic sistema assistencial quan va estar al front de l'Ajuntament. Es Refugi recolleix els cadàvers que Garau deixà a la vorera del camí. Garau és com el ca de l'hortolà que no menja ni deixa menjar. Moltes reunions i xerrades per no fer res. Perd la dignitat i la vergonya. Quan és al poder munta grans tinglados i gasta el pressupost dels pobres inútilment".

I aquest senyor Garau del PSOE ara el tenim a Marratxí de superdirector general, amb un sou escandalós i amb la protecció del batle i del seu grup polític i el beneplàcit dels Independents i de l'oposició.

Sis mesos **-mig any-** sense tenir la contesta anunciada per Miquel Bestard en relació a les acusacions del PP-UM.

Dotze mesos **-un any-** amb l'accés dels Caüls tancat. Sembla que l'informe jurídic està fet però no l'hem arribat a veure.

Els articles publicats expressen, únicament, l'opinió de llurs autors, els quals es fan responsables del contingut.

La Redacció no s'identifica, necessàriament, amb el contingut dels escrits publicats.

Recepció de material: abans del 20 de cada mes

Cartes Obertes

DESPRÉS DEL 27-E

El notable seguiment de la darrera vaga general -no entrarem en la guerra absurda de xifres i percentatges- posa de manifest la necessitat d'un canvi en la política social del govern de l'Estat. Les conseqüències de l'anunciada Reforma Laboral poden resultar nefastes per a una ja de per sí crítica situació: una taxa de desocupació que ronda ja el 25% de la població activa, amb especial incidència sobre els sectors

tradicionalment més desfavorits: les dones i els joves.

Per als Verds resta clar que les mesures del Govern en matèria laboral no solucinaran la crisi econòmica i ecològica actual, ni a curt ni a llarg termini. Ara bé, també pensam que no es pot reduir el problema, com tradicionalment vénne fent els sindicats, apel·lant només als drets dels treballadors i treballadores. Vull dir que no podem separar la qüestió de l'ocupació del context polític i econòmic en el qual s'emmarca: l'Europa de Maastricht i el GATT, fets que involucren l'Estat Espanyol en la roda de la

(>>pàg 24)

Benvolguts subscriptors: *Pòrtula* ha rifat un xot de Carnisseria sa Cabaneta. Cercau el guanyador a la plana 28

Avui és notícia**Creació de la Federació d'Associacions de Veïnats de Marratxí**

Després de mesos de reunions de la Comissió Gestora, el passat dia 15 s'arribà a l'acord de la creació de la Federació d'Associacions de Veïnats de Marratxí. Reunides les representacions de les Juntetes Directives del Pont d'Inca, es Pont d'Inca Nou, Pòrtol, sa Cabaneta, es Pla de Na Tesa, es Figuerat i cas Capità, donaren el seu vist i plau a la integració, dins un clima fraternal i cordial, complint un vell desig d'unió veïnal entre els diferents nuclis.

L'elecció consensuada de la nova Junta Directiva donar com a resultat la següent composició:

President: Lluís Tapia Gómez, del Pont d'Inca.

Vice-president: Mariano Izquierdo, del Pla de Na Tesa.

Tresorer: Joan Francesc Canyelles i Garau, de Pòrtol.

Secretari: Cristòfol Jesús Rueda Maldonado del Pont d'Inca.

Vocals: Jaume Servera Bosch del Figuerat, Martí Serrano Serrano de cas Capità, Victorino Landa Viteri del Pla de Na Tesa, Antoni Calvo Buades del Pont d'Inca Nou, Xavier Fortuny Siquier de sa Cabaneta, Toni Roig i Sierra de Pòrtol, Francesc Juan Frontera de sa Cabaneta.

(DES DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS)

SEGONA DÈCADA, ANY 1

Recordareu que l'any passat, per aquestes mateixes dades, celebràrem els primers deu anys de l'aprovació de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears. Els actes que es dugueren a terme els mesos següents -record la magna exposició fotogràfica que ens va permetre albirar amb la mirada al llarg del camí que ens havia portat de la incerta esperança a una joiosa realitat- no tenia només l'esperit festiu d'una fita repetida any rera any, sinó la satisfacció més tranquil·la que acompanya sempre a tota majoria d'edat.

En aquells moments, com ara amteix, ja vaig tenir un especial record per a la "Part Forana" i el seu indiscutible paper assumit en el progressiu assentament del nostre autogovern. Un paper assumit en el progressiu assentament del nostre autogovern. Un paper que mai no ha tengut res de folklòric ni cosmètic, ni ha estat tampoc un simple adorn terminològic a l'hora de recercar els autèntics símbols d'una comunitat de la qual el Parlament que presideix vol ésser el seu primer valedor.

L'aportació forana, doncs, no pot ésser qüestionada ni menyspreada a l'hora de valorar el significat de l'autogovern. I dins el conjunt d'aquesta aportació el reviu d'un poble sobirà que es va retrobant poc a poc, la tasca constant de els revistes foranes per ventura no està essent reconeguda en l'autèntica dimensió que la seva importància mereix.

Perquè important -i molt- és la vostra missió de normalització lingüística, essent com sou intermediaris privilegiats entre un poble que respira molt a prop de vosaltres i un bagatge cultural que només amb l'ajut d'aquesta tasca diària i constant podrà ésser assolit per un poble amb fam de saber que és, d'on ve i quines són les seves vertaderes senyes d'identitat. Aquesta lluita sorda en favor d'una normalització efectiva és un tret comú a un col·lectiu de publicacions que amb el seu esforç no fa més que enaltir una espiració que tot el poble té i que l'autogovern ha posat més a l'abast: el dret a emprar la seva llengua sense complexos.

Els que formam part de l'òrgan de representació sobirana del poble de les Illes Balears participam també d'aquest anhel per dotar als nostres ciutadans de els eines precises que ens ajudaran a recuperar el perfil diferenciador que ens és propi. Ja sé -i

comprenc- que a molts els agradaria que aquest procés fos més ràpid, però no és senzill estructurar de bell nou una convivència harmònica i acceptable per a tots. Molts d'anys -massa- d'incèrcia com a poble pesen a l'hora de bastir un nou marc de futur. El camí però ja està fet, i les seves ginyes ens mostren per on hem d'anar i el pas que ens convé dur, malgrat els resultats no siguin, tot d'una, tan espectaculars com voldríem. I es que si es pretén combinar sense traumes les legítimes aspiracions i el respecte a unes regles del joc institucional que tots hem promès guardar, es necessita acompanyar tot impuls amb una adient dosi de paciència.

El Parlament de les Illes Balears no va, doncs, una passa per darrera el poble balear. es Conscient que és un òrgan representatiu amb un nivell de legitimació democràtica impensable fa només onze anys. Una entitat oberta a les vivències de la política de cada dia, la que ens afecta més directament a tots i damunt la qual són majors le spossibilitats d'actuar del ciutadà illenc.

Com a President del Parlament de les Illes Balears jo vos demanaria, doncs, paciència i confiança, amb la tranquil·litat quesuposa saber cert que el camí iniciat -prudent i reflexiu- no s'aturarà fins arribar a la fita màxima. Avançarem a poc a poc i amb bona lletra dins aquest apassionant procés que ens permetrà suportar crisis, abatiments i dubtes, tot sabent que l'objectiu és una meta de maduresa com a poble, com a comunitat adulta que porta dins les seves mans les regnes del seu destí comú.

I a vosaltres, periodistes forans, vos deman que ens ajudeu a dur endavant aquesta tasca. Que empreu els mecanismes que vos acosten a un poble del qual sou legítims portaveus, per tal de predicar amb tot el rigor els trets del nostre autogovern, quina ja queden molt lluny aquells primers dies d'incertesa i una mica de por, quan tot estava per fer i només una confiança sens elimits ens impulsava a exercir de representants il·lusionats d'un poble que havia decidit tornar a ésser ell mateix.

Sé positivament que podem comptar amb vosaltres. I vos vull donar les més sinceres gràcies en nom de tots els membres del Parlament de les Illes Balears. Ells -nosaltres- saben perfectament que cap esforç en favor de la recuperació de la nostra identitat mai no tindrà cap valor si no arriba de bon ver al cor d'un poble que vosaltres teniu el privilegi de conèixer millor que ningú.

Cristòfol Soler i Cladera

President del Parlament de les Illes Balears

Si t'interessa Marratxí... t'interessa **Pòrtula**. No esperis més i subscriu-t'hi . Tel 79 78 70 / 60 31 44

DEL CONSITORI

foto: Biel Santandreu

MARTÍ SERRA, DEIXA LA DEDICACIÓ EXCLUSIVA

Al darrer plenari es va llegir una carta de Martí Serra wen la que renunciava a la dedicació exclusiva que havia tengut fins ara.

Els motius són únicament laborals, ja que s'ha reincorporat a la Seguretat Social.

EL PP-UM, VOLIA QUE ELS OLLERS PAGASSIN A LA FIRA

En la discussió del punt que feia referència al lloguer del local i dels estands per poder dur a terme la fira, el PP-UM va proposar que els ollers col·laborassin en les despeses.

LEGALITZADA LA SITUACIÓ D'ALCAMPO

En poc menys d'un mes s'ha legalitzat la situació urbanística d'Alcampo, motiu pel qual l'Ajuntament no donava el corresponent certificat de finalització d'obres i conseqüentment la llicència d'apertura.

Com vàrem informar el passat mes, el batle havia signat el decret de tancament d'Alcampo, el qual finalitzava el dia 22 del mes de febrer.

El dia 15 de febrer es va celebrar un ple extraordinari on es va aprovar la modificació de les obres d'Alcampo i que no figuraven al projecte inicial. Aquestes obres per la seva aprovació varen comptar amb el vist i plau dels serveis tècnics i jurídics de l'Ajuntament. All mateix ple es va nomenar representant de l'Ajuntament a Martí Serra, per signar l'acta de recepció de les obres.

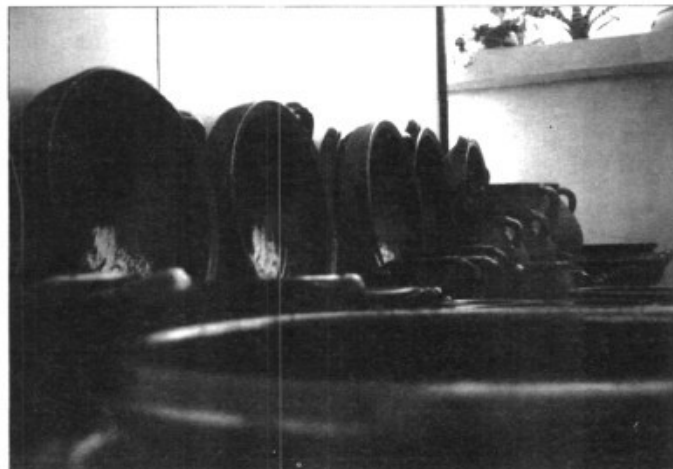
El dia 22 de febrer, el mateix dia que es complia el termini donat pel batle per la regularització d'Alcampo abans de procedir al seu tancament, a les vuit del vespre nou ple extraordinari on fou aprovada amb els vots a favor del PSOE i UIM i les abstencions del PP-UM i grup Mixt la recepció definitiva de la urbanització on està situat Alcampo. A partir d'aquí ja tot només son pur tràmits administratius fins a la concessió del permís d'apertura.

DEL TERME

ÈXIT DE LA FESTA DE CARNAVAL

Amb gran exit es va celebrar la ja tradicional festa de carnaval a "Ses Tres Germanes", l'horabaixa foren els més petits que pogueren gaudir de la seves disfresses i dels jocs animats enguany pels monitors de "Es Campet" de sa Cabaneta.

El vespre ja varen esser els grans que gaudiren del ball i dels concurs, els guanyadors del concurs de grups fou una comparsa del Pont d'Inca Nou, que es va presentar amb el nom de "Viva la fantasia". El guanyador a la millor disfressa individual fou pere la creació "Perfumeria" del Pont d'Inca.

LA FIRA DE FANG ARRIBA A LA SEVA DESENA EDICIÓ

Enguany la Fira de Fang arriba a la seva desena edició, les dates de celebració són del 4 de Març al 14 del mes. En relació a les pasades edicions hi ha algunes novetats, entre les quals cal destacar el vídeo-documentat que se pasara de manera permanent amb imatges tradicionals del municipi en relació a l'artesanía del fang.

UN MURAL COMMEMORATIU DE LA DESENA EDICIÓ

Pertal de commemorar les deu edicions de la Fira de Fang, es realitzarà un gran mural el qual tindrà unes dimensions aproximades de 20 metres de llarg per 3 d'ample i servirà per tancar el recinte on es celebraran les activitats culturals.

ENGUANY HI HAURÀ CINQUANTA- CINC EXPOSITORS

Un total de cinquanta-cinc expositors hi haurà enguany a la "Fira de Fang", els pobles que estaran representants a part de sa Cabaneta i Pòrtol, son Alaró, Alcúdia, Algaida, Búger, Caimari, Cala Millor, Campos, Consell, Felanitx, Inca, Llucmajor, Manacor, Montuiri, Pollença, Port d'Andratx, Randa (Algaida), Santanyí, Santa Maria i Palma.

PÒRTOL

ACTE INFORMATIU DEL G.O.B.

Organitzat per l'Associació de Veïnats de Pòrtol "La Pua", el divendres dia 25 de Febrer es va celebrar un acte informatiu sobre les conseqüències que la incineradora de Son Reus pot causar a Pòrtol. Aquest acte informatiu tingué una gran resposta de públic de totes les edats i no només de Pòrtol sino també d'altres pobles de Marratxí. Primer de tot Joan Francesc Canyelles digué que l'Associació de Veïnats de Pòrtol s'ha adherit a la plataforma contra la planta incineradora de son Reus. La conferència fou donada per Antoni Font.

La conferència per si mateixa començà amb una introducció del conferenciant en la que explicà que actualment s'ha augmentat en gran nombre la fabricació de productes químics que són

produïts d'una manera contaminant i que un cop acabada la seva vida útil són molt mals de destruir i tornen a ser contaminants. Així mateix va destacar l'augment dels productes d'usar i tirar i va demanar als assistents que a l'hora de comprar es cuidin de comprar-los reutilitzables i en envasos retornables. Contra aquesta producció de productes contaminants Antoni Font va presentar la solució de productes de fabricació neta i reutilitzables en la seva

totalitat o en gran proporció després de la seva vida útil.

Passant ja al tema de la incineradora va explicar el seu funcionament d'una manera molt simple i va dir que està projectada per cremar 1000 tones de fems diaris, d'aquestes tones 500 encara seran residus tòxics perillosos que hauran de ser abocats a Petra. Pels fums hi haurà uns sistemes de filtres amb el problema que només hi ha uns filtres específics per a determinats tòxics i que no existeixen els filtres "universals". Aquests filtres creen una pasta amb els tòxics que hi ha als fums que s'ha de mesclar amb ciment per poder transportar-la, aquesta pasta està catalogada com a residu tòxic perillós.

Els fums un cop filtrats, poden parèixer nets a la vista de la gent però encara hi resten toxines que són expulsades a l'atmosfera i que s'escampen per tots els voltants. Aquí Antoni Font va dir que l'estudi d'impacte ambiental no reflectia la realitat perquè les dades havien estat recollides a dos punts diferents de son Reus i després s'han realitzat unes mitges que no tenen perquè reflectir les condicions de son Reus.

En relació a l'abocador de Petra va dir que existia la possibilitat que no es fes i que pogués fer-se a Marratxí a lo que el Delegat de Medi Ambient de l'Ajuntament present a la reunió va contestar que mentres ell ocupàs el càrrec això no passaria. Guillem Juan afegí que quan hi hagi la incineradora el preu de les taxes de recollida de fems poden pujar de les 4500 pessetes anuals que es paguen ara a 10000 pessetes anuals. També va explicar que els fems de Marratxí no aniran directament a son Reus sinó que primer aniran a una estació de transferència situada a Binissalem on es compactaran els residus per després traslladar-los a la incineradora.

Per acabar Antoni Font va dir que la incineradora utilitza en un dia l'aigua equivalent a una població de 5000 habitants.

PER SEGON ANY CONSECUTIU ES CELEBRA L'ENTERRAMENT DE LA SARDINA A PÒRTOL

Per segon any, l'Associació de Gent gran de Pòrtol "Es Turó" va organitzar l'Enterrament de la Sardina -amb la col·laboració de l'Ajuntament- el darrer dia del carnestoltes. La festa començà a sa Bassa d'on va partir la comitiva fúnebre acompanyada per la Banda Municipal, aquesta comitiva va fer tot el carrer Major fins al carrer Balmes on va donar la volta i varen entrar dins la plaça. Un cop a la plaça es va procedir a l'enterrament de la Sardina, que entre grans plors i llàgrimes de tots els assistents fou incinerada al fogueró que hi havia enmig de la plaça del poble. Després, la gent es va intentar refer de tan sentida pèrdua menjant sardines torrades i bevent un mica.

Cal destacar la nombrosa presència de gent que hi havia a

aquest acte.

SA CABANETA

CONTINUEN LES OBRES DE CLAVEGUERAM

Les obres de la segona fase del clavegueram de sa Cabaneta, que varen començar el mes de gener, continuen a un bon ritme, i sense causar tantes molèsties com les de la primera. Així i tot el regidor del grup Mixt Jaume Bibiloni, va dirigir una carta al batlle sol·licitant que és milloràs la senyalització de les obres sobre tot el vespres on es nota a faltar els llums que adverteixen de l'existència d'obres.

CAS CAPITÀ

La gran manifestació d'octubre de 1990

CARMA EN VIES DE SOLUCIÓ

Segons informacions fidedignes, el problema que fins ara ha causat l'escorxador de CARMA, es podem solventar en un temps més o menys curt.

CARMA i altres escorxadors de Mallorca, han signat un conveni amb l'Ajuntament de Palma, per tal de traslladar les instal·lacions que més perjudiquen als veïnats a Mercapalma. El trasllat està pendent d'unes obres d'infraestructura que s'han de fer a Mercapalma, aquestes obres tant pot esser que se facin ràpidament com d'aquí a vuit mesos. Però sembla que si no hi ha cap novetat l'any 95 CARMA farà el trasllat de les dependències pertinents.

FORN - PASTISSERIA

BON JORN

Tenim pa de forn de llenya de Pina
i especialitats de can Guixa d'Inca

De dilluns a dissabte, de 7 a 13'30 h. i de 17 a 20h.
diumenge, de 7 a 14 h.

C/Queipo de Llano, 8 **79 75 72** Pòrtol

Si t'interessa Marratxí... t'interessa Pòrtola. No esperis més i subscriu-t'hi. Tel 79 78 70 / 60 31 44

De Sa Cabaneta

NOVA JUNTA DE L'ASSOCIACIÓ DE VEÏNATS

Després de les eleccions passades l'Associació de veïnats de Sa Cabaneta procedí a l'elecció dels càrrecs de la nova junta.

President: Xavier Fortuny. Vicepresident: Joan Coll. Secretari Joan Fullana. Tresorer: Francesc Joan. Vocals: Maria Sureda, Andreu Isern, Bartomeu Salom, Ramon Oliver, Magdalena Ferriol i Maria Grimalt.

1.- La nova junta ja s'ha posat en marxa i entre altres prioritats, vol dedicar el màxim d'esforç a reforçar les relacions amb les altres associacions (Club d'Esplai, 3ª Edat, mestresses de casa, etc.) per mirar de dur a terme projectes comuns.

2.- Integrar-se a la Federació d'associacions de veïnats de Marratxi, per poder fer front a unes lluites comuns, tals com el Cadastre, les Urbanitzacions, el Transport Públic, o l'elaboració del Reglament de participació Ciutadana.

3.- Organització i potenciació de les Festes tradicionals i d'estiu a més a més potenciar esdeveniments per tots els veïnats de sa Cabaneta que des de fa uns anys està agafant una identitat com a Poble i no com a poble dormitori.

Per començar l'Associació ha organitzat el II Torneig de Truc que es celebrarà dins el mes de Març al Cafè Nou. Per més informació i inscripció es poden dirigir al mateix Cafè Nou. Com a novetat d'aquest torneig és que poden apuntar-setres participants per parella, el preu serà per tothom igual.

També ja ha posat en marxa la 3ra diada del Pancaritat amb la gran paellada, que se celebrarà el proper dia 10 d'Abril, per tal motiu a partir del dia 14 de Març podran adquirir els tiquets per aquest tradicional esdeveniment, per poder adquirir els tiquets poden dirigir-se als llocs de costum , per més informació al tel. 602056 .

La nova junta posa a disposició dels associats una bústia a la plaça de l'Ajuntament, on poden disposar els suggeriments o queixes, i si voleu fer-nos qualche consulta personalment, cada primer divendres de mes a partir de les 20 h. estarem a la vostra disposició al local de la 3ª Edat, plaça de l'Ajuntament.

Associació de Veïnats de Sa Cabaneta

Sa Pista

perruqueria d'homes

Mateu

Plaça Sant Francesc Xavier 1
Tel. 24 29 04 PALMA

FESTA DE DESFRESESSES A SA CABANETA

El passat diumenge dia 6 de febrer, l'associació de Mestresses de Casa de Sa Cabaneta va organitzar una torrada al Campet amb motiu dels Carnavals.

Enguany les nostres mestresses ens han oferit una gran festa i ens han convidat a torrar llangonisses i botifarrons i a prendre un tassó de vi per gaudir d'aquesta nit de carnaval.

Molts dels membres d'aquesta associació, que ja són més de 100, es van desfressar, en aquesta ocasió, de caputxetes vermelles. Ens van fer una representació del conte en la que no va faltar el llop, el llenyater el caçador i la padrina que anava amb el lletet i tot.

Els joves de l'Esplai, desfressats de fantasmes, aprofitaren l'ocasió per muntar una "paradeta" on venien articles confeccionats per ells mateixos : arrecades, passadors, mocadors, camisetes, polseres, etc.

Amb aquestes mateixes fresses i aquest bon humor tan característic, les Mestresses es van presentar a la festa-concurs de les Tres Germanes i van guanyar el tercer premi de comparses: un trofeu i 15.000 ptes. Aquesta és la tercera vegada que s'hi han presentat i sempre han aconseguit premi i l'any passat, que anaven desfressades de llunes i estrelles, quedaren segones, i l'any 92, caracteritzades com a nines petites, guanyaren el tercer premi.

L'Associació de Mestresses de Casa de Sa Cabaneta fa actualment les següents activitats: cursos de cuina, de costura, de pintura i de gimnàstica. Però, com elles mateixes reconeixen, el que més els agrada és sortir a sopar. La darrera sortida que feren fou el dilluns 21 i anaren al Teatre Principal a una conferència de l'escriptor Torrente Ballester sobre la família.

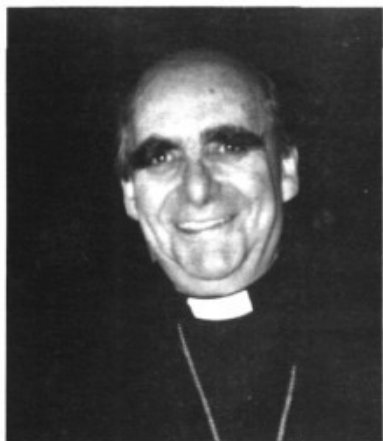
Cal destacar les exposicions que han fet a l'febal exposant els seus treballs manuals. La propera a serà de dia 3 a dia 8 de març. Ens han avançat que preparen una sèrie de conferències per parlar de la família i dels testaments.

Volem donar les gràcies a les Mestresses de Sa Cabaneta per totes aquestes activitats que ens ofereixen i desitjar-lis que segueixin fent tan bona feina pel nostre poble.

Mª Magdalena Moreno Frontera

Benvolguts subscriptors: *Pòrtula* ha rifat un xot de Carnisseria sa Cabaneta. Cerca el guanyador a la plana 28

VISITA PASTORAL DEL BISBE DE MALLORCA A L'ARXIPRESTAT DE SANT MARÇAL

Durant el passat mes de gener el Bisbe de la diòcesi de Mallorca, D. Teodor Ubeda, va fer una visita pastoral a l'Arxiprestat de Sant Marçal, que està format per les quatre parròquies del terme de Marratxí (es Pla de na Tesa, Pòrtol, Sa Cabaneta i es Pont d'Inca) i les parròquies de son Ferriol, Sant Jordi i Bunyola. Durant la visita es va reunir amb els agents

aastorals d'aquestes parròquies, s'entrevistà amb els seglars i religiosos que desenvolupen diverses activitats dins el moviment eclesiàstics, com puguin ser, els grups de catequistes, matrimonis, joventut, educadors, religiosos, etc.

De totes aquestes reunions i del missatge del Bisbe se pot destacar dos punts essencials:

A: La importància del moviment laic en l'Església actual i futura, derivats de la manca de vocacions sacerdotals, obligant a què els seglars tinguin més protagonisme dins l'Església; prova

d'això és la creació durant aquestes jornades d'un moviment laic arxiprestal que aglutini seglars de distintes parròquies amb la missió fonamental d'activar i impulsar els moviments i grups eclesiàstics.

B: L'esperit viu i dinàmic de l'Església i els seus integrants; comprovat per la gran assistència de persones que intervingueren en els diversos grups amb la sensació i conclusió global que amb optimisme i esperit renovador era necessari una major sortida a l'exterior per participar amb força dels diversos estaments de la societat i ser un instrument per a que aquesta sigui més justa, igualitària i solidària.

LA CERVESA ALEMANYA PAULANER S'INSTAL·LA A MARRATXÍ

La famosa marca de cervesa **Paulaner** ha triat l'empresa **Montycarrera** de Marratxí com a distribuïdora oficial a Mallorca. En un acte celebrat a l'hotel Arabella Golf de son Vida on hi assistiren el director d'exportació de l'empresa alemana el Sr. **Hermann Boerger**, el director comercial de **Montycarrera**, Sr. **Pere Bellafont** i els 22 distribuïdors de la cervesa a Balears, es va donar a conèixer públicament el nou concessionari oficial a Balears.

Aquesta marca de cervesa va néixer a Munich l'any 1634 al convent dels monjos Paulins i quan al 1751 va aconseguir el permís de venda va tenir una gran acollida. Actualment aquesta marca de cervesa exporta i té una gran acceptació arreu del món. La cervesa **Paulaner** pertany al grup **Schörghuber** que no es dedica tan sols al negoci de la cervesa sinó que es diversifica en altres camps com poden ser el turisme, el golf, les línies aèries Bavaria o la distribució a Alemanya de la coneguda marca de refrescs nordamericana Coca-Cola. El grup **Schörghuber** va començar l'any 1954 amb l'empresa KG Bayerische Hausbau GmbH & Co i des d'aquell any fins ara s'ha anat expandint amb la creació de noves empreses vinculades al sector. L'any 1979 va ser quan es van adquirir la majoria de les accions de l'empresa **Paulaner-Salvator-Thomasbrau**. Aquest fet va encetar la

gran expansió d'aquest grup dins les empreses cerveseres. A aquest grup també hi està vinculada la cadena d'hotels Arabella, amb presència a Mallorca. Igualment varen ésser els constructors de la Vila Olímpica de Munich'72. Segons va dir el passat estiu **Josef Schörghuber**, president del grup, a un diari de les illes, el seu grup té previst fer una inversió de 30.000 milions a Mallorca en els propers deu anys.

La tria de l'empresa **Montycarrera** per distribuir la cervesa **Paulaner** ha estat deguda a la gran força comercial que aquesta empresa ubicada al Polígon de Marratxí té dins les Illes Balears.

DES PONT D'INCA

INSTÀNCIA A L'AJUNTAMENT

L'Associació de veïnats des Pont d'Inca Nou ha enviat una instància a la Casa de la Vila fent referència a les mancances de la urbanització. Es tracta de recordar, amb aquest escrit, que la quarta fase de la urbanització encara no té les plaques amb els noms dels carrers, tot i que ja hi viu gent. A les altres fases hi ha carrers que només tenen la placa en un extrem i també hi ha irregularitats en la numeració. Per altra banda es demana formalment que s'instal·lin les papereres, que es posin tanques entorn a la via del tren allà on faci falta, que es controli la qüestió del petit abocador que s'està formant al final del carrer des Pont i que es canviïn les pantalles de les faroles. Finalment s'insisteix en la necessitat de tancar els solars sense construir mitjançant una ordenança municipal.

JOSEP ANTONI CALVO

SEMBRADA D'ARBRES AL CARRER DE SON SALES

Foto, Joan Massot

Dissabte dia 19 de febrer va tenir lloc una sembrada d'arbres al carrer de son Sales. Es tractava de millorar l'aspecte del tros de terra que hi ha entre la voravia i la via del tren. Aquesta tasca va esser organitzada per l'Associació de Veïnats des Pont d'Inca Nou. Hi col·laboren alguns veïnats i bona part de la junta directiva de l'esmentada associació. Després de la feina els participants pogueren assaborir l'excel·lent berenada que es va preparar per a l'ocasió. Els arbres varen esser donats per alguns veïnats i pel nostre ajuntament.

J. A. C.

CARNAVAL INFANTIL AL PONT D'INCA

Els nins i nines d'es Pont d'Inca també disfrutaren de sa festa de Carnaval gràcies al bon treball de s'Associació de Veïns que coordinà els tres grups d'esplai com ara: MIJAC, LA SALLE I CENTRE MANUAL SA FULLARASCA.

Sa festa començà de bon matí, a les 10:00h, a sa plaça de l'església Sant Alonso i mitja hora més tard iniciaren un passacarrers per tot es Pont d'Inca fent crits i renou fins arribar a sa plaça de sa Urbanització Sa Cabana a on hi havia una festa molt diferent: Berenar i refrescs per recuperar forces i tot seguit jocs i balls per tots coneguts que encandilaren del més petits als més grans: els pares!

Els grups d'esplai mogueren més de 400 nins i nines i feren dels carrers una serp gegant de colors...

Ses festes d'enguany, Colcada de Reis i Carnaval, han aconseguit fer d'Es Pont d'Inca un poble molt gran i junt!

Fins l'any que ve.

PETITS ANUNCIS

DE COMPRES, VENDES, LLOGUERS,
OFERTES, DEMANDES
TEL 60 31 44

L'ASSOCIACIO DE VEÏNATS DEL PONT D'INCA NOU HA EDITAT UN FULL INFORMATIU

Tal i com ja havíem anunciat al número 136 d'aquesta publicació, l'Associació de Veïnats des Pont d'Inca Nou ha editat un full informatiu en el qual s'explica tot allò que s'ha fet fins ara i quins són els projectes de futur. Pel que fa a les coses que ja s'han aconseguit, no cal parlar-ne ja que n'estau ben assabentats si heu seguit les cròniques que han anat apareixent en aquestes planes. Ara bé, en referència als projectes de futur se'n parla de:

-El problema dels accessos a la urbanització i la reducció de la velocitat a la carretera d'Inca (C-713) entre es Pont d'Inca i cas Miot.

-La millora de l'enllumenat públic i la necessitat d'instal·lar papereres als carrers.

-Intentar que es posi en marxa una possible ordenança municipal que obligui a tancar els solars sense construir, evitant així que es convertesquin en abocadors incontrolats.

-La construcció de dos monòlits amb el nom de la urbanització i el plànol dels carrers.

Per finalitzar se'n donen alguns consells perquè no es degradi es Pont d'Inca Nou, com el d'evitar que els cans facin les seves necessitats per tot arreu o que es llencin deixalles als solars sense tancar, al voltant del torrent de ses Mates o a qualsevol altre lloc.

J. A. C.

Benvolguts subscriptors: *Pòrtula* ha rifat un xot de Carnisseria sa Cabaneta. Cercau el guanyador a la plana 28

SORTIDA AL TOMIR

Durant el passat desembre els al.lots més grans que assisteixen a la catequesi de Pòrtol, els que ja han combregat, organitzaren una sortida al puig Tomir.

Per arribar a la nostra destinació haguérem d'agafar primer el tren d'Inca des de Marratxí i després l'autocar que ens havia de conduir a Lluc. Un cop arribats a Lluc, berenàrem i emprenguérem el camí cap a la font des Pedregaret. Arribar a aquest punt ens dugué prop d'una hora i mitja de camí. En arribat ens disposàrem a muntar les tendes de campanya i dinar. Després de dinar descansàrem una mica i després ferem una petita excursió per dins un torrent proper al campament. Dins el torrent trobàrem un esquelet de cabra que després convertírem en la mascota del campament. Al vespre, abans de sopar, jugàrem un poc i cercàrem llenya pel foc per poder torrar.

Després de sopar continuàrem els jocs, les cançons i les històries de por fins prop de les dotze hora en la que els monitors ens enviaren a dormir. Però nosaltres no dormírem i férem tot el vespre de "juerga".

El dilluns dia 6 al matí devers les nou, emprenguérem el camí de pujada cap al Tomir. Pel camí vérem un parell de ramats de cabres en estat salvatge, a dalt del Puig vérem Pollença, Alcúdia, Formentor, el puig de Maria, etc... i unes cases de neu que alguns anaren a visitar.

Després d'haver davallat desmuntàrem les tendes i anàrem a Lluc a dinar.

A les cinc de l'horabaixa emprenguérem el camí de tornada a casa. Primer amb l'autocar fins a Inca i després amb el tren.

Ens ho passàrem molt bé.

XISCA AGUILÓ I NEUS BIBILONI

EL MIJAC OBRE LES PORTES

El MIJAC (Moviment Infantil i juvenil d'acció Cristiana) d'es Pont d'Inca anava quedant petit per un poble tan gran com és Marratxí. Així que els animadors i monitors van decidir obrir noves portes a al.lots de sa Cabana i del Pont d'Inca Nou. A principis d'agost del 93 varen començar a fer jocs amb els nins dels dos llocs. Això ha fet als al.lots del MIJAC més amics de la seva barriada.

Per Nadal els dos grups nous s'ajuntaren amb el del Pont d'Inca i se'n anaren d'acampada. Ara, cada dissabte, de quatre a cinc i mitja a Sa Cabana (Plaça Secretari Bartomeu Riera), en el Pont d'Inca Nou a la mateixa hora i al Pont d'Inca a la plaça de l'església de quatre a sis s'ajunten els nins i fan jocs, fan acampades, excursions....

ESPLAI A CAS CAPITÀ

Atenció nins i al.lots de Ca's Capità...

Cada dissabte de 17:30 a les 19:00 (a la pista de futbol) tens una bona estona per passar-t'ho d'allò més bé amb els monitors del teu taller mòvil.

S'Associació C. Manual Sa Fullarasca organitza per tots vltros nins/es (6-12 anys) i al.lots (13-17 anys) un bon grapat d'activitats:

Animau-vos a participar a totes ses activitats com ara concursos, jocs, excursions....

Fins molt prest,

Toni, Romulo, Beatriz i Joan

viatges s.a.
Tramuntana

31 DE DESEMBRE, 12 - TEL. 20 46 00 - PALMA

ESPECIAL SETMANA SANTA

GALÍCIA (Estada a La Corunya)

Del 30/03 al 03/04.....

52.500 pessetes

(Estada a les Ries Baixes)

Del 30/03 al 03/04.....

55.500 pessetes

MADRID I VOLTANTS

Del 30/03 al 03/04.....

42.800 pessetes

ESQUÍ A LA MOLINA

Del 31/03 al 04/04.....

48.800 pessetes

LA Cerdanya i ANDORRA

Del 31/03 al 04/04.....

43.500 pessetes

CANTÀBRIA I PICOS

D'EUROPA

Del 31/03 al 04/04.....

52.700 pessetes

LISBOA(VOL DIRECTE DES DE PALMA)

Del 30/03 al 04/04.....

52.000 pessetes

PARÍS(VOL DIRECTE DES DE PALMA)

Del 31/03 al 04/04.....

72.400 pessetes

L'ALGUER I CIRCUÏT PER L'ILLA DE SARDENYA

Del 31/03 al 05/04.....

51.900 pessetes

Si t'interessa Marratxí... t'interessa Pòrtula. No esperis més i subscriu-t'hi . Tel 79 78 70 / 60 31 44

CARNAVAL A SES TRES GERMANES

L'horabaixa del dia 12 de febrer es va fer una festa pels petits.

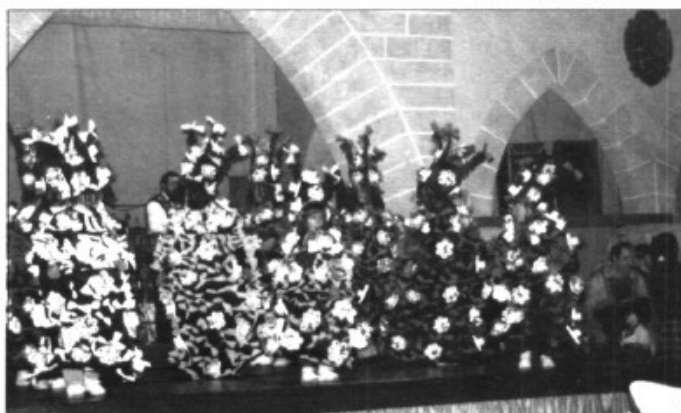
Al vespre hi va haver un concurs molt disputat, gràcies a la imaginació de tots els participants per elaborar les seves disfresses.

Els premis varen ser en categoria individual: quart premi, sa Ximbomba; tercer premi, Re-Animator; segon premi, Endoll; i finalment el primer va ser per la Perfumeria del Pont d'Inca.

En categoria de comparses els premis es repartiren de la següent manera: quart premi, la "Chica Ye-Ye"; tercer premi, Na Caputxeta vermella; segon premi, Trencaclosques; i el primer per Visca la fantasia del Pont d'Inca.

Dins aquesta categoria també es donaren quatre premis més que consistien en una extraordinària ensaimada amb tallades.

*Xisca Aguiló i Roig
Neus Bibiloni i Vich
Cati Català i Serra*

Pel finestró

... tu també hi pots sortir!
Envia'ns la foto que
vulguis o posa't en contacte
amb la redacció de **Pòrtula**.

Miquel Marc Llabrés Deyà,
del Pont d'Inca, ja té 6 anys!

Josep Franco, nou president
dels Independents de Marratxí

Xavier Fortuny, nomenat
president de l'A.V. de sa Cabaneta

El batle Martí Serra, en
exclusiva de foto amb corbata

Lluís Tapia, nou president de
la Federació d'AA. VV. de Marratxí

Antònia Creus, presid. del Turó,
feliç pel resultat de la Sardina

Tolo Aguilar, novament
premiat per les seves fotografies

En Pere i na Joana Mª del
bar Castilla des Figuerat

Conxa Pérez Rosselló de sa
Cabaneta, disfressada.

Tres meravelles de la casa de la Pradera, de sa Cabaneta

Els nins de segon del Costa i Llobera pel Carnaval

El grup de primer del Costa i Llobera el dia de la Rueta

Si t'interessa Marratxí... t'interessa **Pòrtula**. No esperis més i subscriu-t'hi . Tel 79 78 70 / 60 31 44

DE MARRATXÍ AL BRASIL

Amb Pòrtula i Viatges Marratxí

El matrimoni de S'Estel en Joan i na Joana guanyadors del viatge de **Pòrtula** van passar vuit calorosos dies a les platges brasileres, gràcies a **Pòrtula** i a la gentilesa de l'agència de viatges **Marratxí del Pont d'Inca**.

Aquí ve l'entrevista.

Pòrtula: Quantes hores i va haver d'avió?

Joan i Joana: Per anar d'aquí a Madrid una hora, de Madrid a Tenerife 3 hores i per acabar de Tenerife al Brasil 6 hores.

La gent de l'hotel va ser amable amb vosaltres?

Sí, era molt simpàtica, nos ajudaren entot el que necessitàvem, en dues paraules va ser fantàstic.

Quina cosa va ser la que més vos va cridar l'atenció?

Una de les coses que més ens va cridar l'atenció varen ser les dones que hi havia pel carrer amb una taula, un fogó i casseroles d'alumini fent menjar i després amb els doblers que guanyaven feien ofrenes a la Deesa del Mar.

Vàreu anar amb un guia o pel vostre compte?

Anàrem amb un guia de l'agència Travelplan que es deia Ernesto juntament amb altres parelles.

Vos va agradar Salvador de Bahia?

Sí, perquè era una ciutat molt grossa i hi havia moltes coses per veure.

Quantes excursions vàreu realitzar?

Vàrem realitzar cinc excursions. La que més ens va agradar va ser la de la ciutat ja que la ciutat està dividida en dues parts la part alta i la part baixa. La part alta se deia el Pelurinya i allà no hi havia cap casa pintada del mateix color perquè és una falta d'educació pintar la façana del mateix color que les altres.

Vos va agradar?

Sí, ens va agradar molt.

Doncs, hi tornaríeu?

No, no hi tornaríem ja que el vol és molt pesat ja que varen ser deu hores de vol. Però si fossin més poques hores si que hi tornaríem.

PETITS ANUNCIS
DE COMPRES, VENDES, LLOGUERS,
OFERTES, DEMANDES
TEL 60 31 44

Catalina Català i Serra
Neus Bibiloni i Vich
Xisca Aguiló i Roig

Benvolguts subscriptors: **Pòrtula** ha rifat un xot de **Carnisseria sa Cabaneta**. Cercau el guanyador a la plana 28

CALENDARI FESTIU

MARÇ
ACTES RELI-
G I O S O S ,
TRADICIONALS I
ESPORTIUS

La X edició de la Fira del Fang, el començament de la Setmana Santa i Pasqua de Resurrecció, actes més importants del mes de març i primers dies d'abril.

Al mes de març, es segueix en temps de reflexió i penitència a on tots els creients poden dins la quaresma reforçar la seva fe, per tal motiu, la parròquia de Sant Marçal programa com cada any unes conferències de temps de quaresma, encaminades a temes determinats, aquest any, aprofitant l'Any Mundial de la Família, estaran dedicades a la família. Aquestes conferències es celebren durant tres dissabtes a partir del 26 de febrer després de la missa de les 19:30 al saló parroquial. Estau tots convidats.

Del 4 al 13 al lloc de costum, la X edició de la Fira del Fang, aquest gran esdeveniment any a any s'ha col·locat dins unes de les millors fires artesanals de Mallorca essent una gran porta per tots els artesans del fang de Marratxí. Trobareu més informació a les pàgines centrals.

Dia 13 comença el campionat de primavera de columbicultura a Pòrtol organitzat per la Societat de Pòrtol.

Dia 19, Sant Josep (dia del pare). L'església catòlica commemora el dia del Seminari.

Dia 26 a la parròquia del Pla de Na Tesa concert de Setmana Santa a càrrec de la Coral de Sant Josep Obrer, a les vuit de l'horabaixa.

Aquest mateix dia 26, dissabte, **recordam a tothom que pensi a canviar l'hora al rellotge,**

Dia 27, Diumenge del Ram, que consisteix en la benedicció dels rams d'olivera, símbol de la Pau. A la vegada es reproduceix i rememora l'entrada triomfal de Jesús a Jerusalem amb una procesó, els rams beneïts es col·loquen a indrets rellevants de la casa per protegir-la de les tempestes i els mals.

Diumenge dia 27 a Pòrtol a la sortida de la missa de les onze, **els Quintos** rifaran un xot de les paperetes que han anat venent durant aquestes darreres setmanes.

Diumenge dia 27 a Sant Marçal i a Sant Alonso des Pont d'Inca a la missa del capvespre a les 19:00 s'inicia el cicle pasqual de setmana santa que consisteix en els dotze sermons i Via Crucis solemne, que és una celebració tradicional a Mallorca. Aquesta celebració antigament es celebrava a Sant Marçal per deixar de fer-

se durant un temps fins l'any 1982 en què es va recuperar.

Dia 29, Dimarts Sant, unció dels malalts a les set de l'horabaixa a la capella de ca ses Monges de sa Cabaneta, i al Pont d'Inca a les 16:30 de l'horabaixa. El mateix dia a Pòrtol es celebrarà un acte penitencial a les 20:00.

Dia 30, Dijous Sant, es celebra l'ofici solemne amb la commemoració del Sant Sopar i el lavatori dels peus. Aquest dia a partir de les 23 h. té lloc l'hora Santa que consisteix en anar a meditar sobre els misteris de Jesús davant la Casa santa.

ABRIL

Dia 1 d'abril, Divendres Sant, commemoració de la mort de Crist. Aquest dia es celebra amb solemnitat la passió i processó de l'enterrament. Aquest dia, juntament amb el dimecres de cendra, són els dos únics de dijuni i abstinència.

Dia 2, Dissabte Sant, celebració amb tota solemnitat de la Vigília Pasqual amb la benedicció del foc, l'aigua nova i el ciri pasqual, i missa de Glòria celebrant la resurrecció del Senyor.

Dia 3, Diumenge de Pasqua, dia de goig i d'alegria es celebra la processó de l'encontre, que consisteix en la trobada de Jesús amb la seva Mare després de la Resurrecció, i Missa solemne.

Els horaris dels actes religiosos de les parròquies de Marratxí dins la setmana Santa seran:

	S.Marçal	El Carme	S.Alonso	Sant Llútz
El Ram	10:30	11:00	10:30	10:00
12 sermons	19:00		19:30	
Dimarts Sant	19:00	20:00	16:30	
Dijous Sant	20:30	20:00	20:00	20:00
Divendres Sant	20:30	20:00	20:00	20:00
Dissabte Sant	22:00	21:00	22:30	22:00
Pasqua	10:30	11:00	11:00	10:30

Dins les festes de setmana santa es tradició fer panades i pastes dolces com crespells, rubiols etc.

Tomeu Pou

APOTECARIES DE GUÀRDIA A MARRATXÍ

Apotecaria Es Pont d'Inca

Lida.Salva
Avinguda Antoni Maura , 13
Tel. 60 02 74
Oberta: dissabtes matí de 9 a 13.30
Diumenges matí de 9 a 12. hores obert:
tots els dies Festius matins de 9 a 12 hores
de cap a cap d'any inclús Pasqua i Nadal

Apotecaria Sa Cabana

Lit. Picornell
Carrer Cabana, 39
Tel. 79 46 71
Oberta: Dissabtes matí de 9 a 13'30
Servei d'anàlisis clíniques

Apotecaria sa Cabaneta

Oberta:Dissabtes matí de 9 a 13.30. Horabaixa de 16.30 a 20 hores
Quan hi ha dues festes seguides té obert la segona festa de 9 a 12 hores

Si t'interessa Marratxí... t'interessa **Pòrtula**. No esperis més i subscriu-t'hi . Tel 79 78 70 / 60 31 44

MARRATXÍ DINS L'OBRA DEL CANÇONER POPULAR

-XIV- Dolors Porta i el Cançoner (2)

MISSIÓ AL PONT D'INCA

En concret, durant la "primera tanda" de la seva "missió", els dies 18 d'agost - 10 de setembre de 1934, Dolors Porta va visitar es Pont d'Inca, Son Sardina, Son Espanyollet, Son Serra, S'Esgleietta, Establiments i es Secar de la Real, i constatà que "arreu, amb més o menys profusió, hi he trobat cançons. Difícilment, en la petita col·laboració aplegada hi haurà temes nous, cançons del missioners que han recorregut totes les contrades mallorquines", però, "entre les tonades i les lletres recollides", "es pot creure que hi ha alguna variant important que valia bé la pena de recollir per a l'Arxiu de l'Obra del Cançoner".(1)

A la *Memòria* esmentada fins ara, Dolors Porta conta que va anar el 18 d'agost de 1934 al Pont d'Inca, "poblat situat a 5 quilòmetres de Palma". Precisa que "no és un barri d'aquesta capital", sinó que "pertany al terme municipal de Marratxí", però justifica d'aquesta manera la seva visita: "aprofitant l'ocasió d'anar-hi avui amb la meua família, i advertida que els missioners de l'O del C.P. de C. no l'han visitat, he cregut que no seria inoportú intentar-hi una exploració. Una altra circumstància també m'hi ha convidat. Al Pont d'Inca vaig passar una gran part de la meua infància, i he cregut que les coneixences que encara hi trobaria em facilitaria molt la tasca".

Començà, doncs, anant a veure "els veïns de la casa que el meu avi posseeix en aquest en lloc", el primer dels quals amb qui parlà "de cançons" fou en Sebastià Vich i Juan, "natural de Marratxí, de 31 anys d'edat, d'ofici picapedrer (paleta) que fa també de jardiner a cal meu avi. L'he trobat enrajolant el pis de casa seva i mentre treballava anava cantant. Sorprès així in fraganti, no podia negar-me que sabia cançons, i no cal dir com em felicitava jo de la facilitat amb què la feina em venia a les mans". En realitat, després de totes les "llargues explicacions" sobre la "tasca i l'objecte" que Dolors Porta tenia, en Sebastià Vich "s'ha excusat de cantar" i al final acabà prometent que "en havent dinat ja miraria si podia recordar alguna cançó", cosa que no aconseguí. En efecte, "a l'hora convinguda" li digué: "Sap que és de mal (...) això de que a un homo li diguin: canta, i hagi de cantar per força. Jo basta sàpiga que m'escolten per no sebre lo que em faç". Dolors Porta insistí tornant a explicar-li per què li interessaven tant les cançons i dient-li que si li "deixava escriure les que ell sabia sortiria

en llibres amb el seu nom", i finalment es va decidir a cantar, però, com ella mateixa comenta, "han sortit una tanda de cuplets que m'han deixat astorada. Sols una cançó aprofitable ha dit: una cançó de les que s'anomenen a Mallorca "de Ximbomba" per esser acompanyades amb aquest instrument popular".

Després d'"aquest fracàs", Dolors Porta tornà "a casa seva de molt mal humor, i mentre explicava el que m'acabava de succeir i lamentava no haver pogut aprofitar millor el temps, la minyona de cal meu avi, que m'escoltava de la cuina estant, ha sortit molt determinada i m'ha dit: "Si aquest no n'hi ha volgut cantar, ja n'hi cantaré jo de ben polides", i en efecte, aquesta dona que jo no havia volgut importunar perquè pateix d'aufegor i és molt vella, ha estat la primera cantaire que he pogut escoltar amb l'alegria de trobar bones cançons, ben dites i gairebé totes, força completes". Es tractava de Maria Anna Tous Roselló, àlies "Sa Mestressa", de 79 anys, natural d'Algaida, que havia passat la infantesa i la joventut a Calvià.

Dolors Porta aprofità encara "les darreres hores de la tarda" del dia 18 d'agost "per visitar algunes famílies conegudes, però sense cap èxit. Gairebé totes les persones joves m'han dit el mateix: que les cançons que jo demanava semblava que les havien sentit alguna vegada però que ja no les cantava negú: i les dones de més edat invariablement han sortit amb "oracions glosades" o alguna codolada de poc interès. És de creure que les bones cançons que no han deixat de sortir a tots els llocs de Mallorca, també sortiran aquí, però caldria dedicar a la recerca un temps de què no he disposat aquesta vegada. També cal posar en el compte del poc èxit segurament la inexperiència de la recercadora, que és debutant i que, tota sola, de vegades perd el coratge".

El 19 d'agost, na Maria Anna Tous "havia fet memòria i li havien recordat algunes cançons més". Dolors Porta comenta: "Durant el matí poca cosa hem pogut fer. Més aviat ha estat com assaig per recordar bé les tonades i les lletres; però a la tarda amb les interrupcions a què la fatiga l'obligava ha cantat "La font de Lió", un "Vou veri vou" (cançó de bressol) i la cançó de "Les transformacions".

JOSEP MASSOT I MUNTANER

(1) *Memòria* citada a la nota anterior

Restaurant Ca'n Llorenç

tancat els dimecres vespre i els dijous

tel 60 29 06

Principes de España - davant creuer sa Cabaneta
Es Figuerol

VETLADES A CAN PERE D'INCA

D'ENIGMES, SIURELLS, GERRERS I TESTS

Dia 18 de febrer es va fer la quarta vetlada a can Pere d'Inca. La proximitat de la X Fira del Fang de Marratxí era la millor oportunitat per convidar qualcú que es dedicàs a l'artesanía del fang i l'escollit fou l'amo en Joan Amengual Serra "Bernadí" de Sa Cabaneta. Hi eren presents els membres del Consell de Redacció d'aquesta revista i els seus col·laboradors Antoni Roca, que ja coneixem, i Gabriel Angel Vich, un dels històrics i fidelíssim a les planes mensuals de *Pòrtula*.

En Joan Amengual no és pròpiament un oller, perquè ell fa sobretot siurells, gerres brodades i cossiols, però a part de quin sigui el nom del seu ofici, el més cert és que és un artesà, un mestre artesà reconegut com a tal pel Govern Balear i el primer que tengué aquest títol a Marratxí.

El primer divendres de Quaresma, el dia de la vetlada, imprimia un caràcter diferent al sopar i per això el pa amb oli habitual es substituï per unes sopes escaldades en tota llei. En dur la greixonera de fang damunt la taula, la conversa que estava una mica encallada va trobar la seva via: la greixonera no era feta de l'amo en Joan ni de ningú de can Bernadí Nou. Perquè cadascú -digué- coneix les peces que fa. Cada oller reconeix els detalls propis de la seva manera d'obrar el fang: la forma de la peça, les anses, l'vernissat, etc.

Una vegada tastades les sopes i assaborint com eren de bones, es parlà de la Fira del Fang. Es discutí si és convenient o no que la gent pagui entrada, si hi ha altre lloc de Marratxí per fer-la, si els ollers de Marratxí han de tenir més avantatges que els externs, que de cada any els demanen més per exposar-hi -articles per un valor de 15 mil pessetes i una peça grossa per dipositar al museu municipal-, que en el museu de l'Escorxador no hi ha ni una tercera part de les peces que han donat els participants... L'amo en Joan troba que donen molt poc espai per estendre que hi duen a vendre i afegeix que l'origen de la fira són les exposicions que es feien per les festes de Sant Marçal i que d'això prengué la idea l'Ajuntament.

El siurell, quin és el seu origen, d'on ve, què representa... tot un enigma que va triar Marratxí per arrelar-se i transmetre-se de generació en generació. A la inevitable pregunta de qui és el primer que va fer siurells, l'amo en Joan respongué llampanti clar: "Ni jo ho sé, ni ho sap ningú, ni ho podem sebre mai". Ni llibres, ni entesos, ni cap pare de la cultura pot desentrellar els secrets que amaguen els siurells sobre el seu origen i la seva continuïtat a Mallorca. El fet és que a Marratxí el primer que en va fer va ser el pare de mestre Joan, Toni Amengual. És possible que en duguessin d'Inca a la romeria de Sant Marçal i que son pare en prenguéss mostra i començàs a fer-ne. L'amo en Toni n'ensenyà a la seva germana Bet, madò Bet des Siurells, a la seva dona i ella als fill; l'amo en Joan en començà a fer als vint anys. Amb tot, a Marratxí deu fer entre 110 i 120 anys que es fan siurells. Qui més qui manco es pensava que la tradició de fer siurells era molt més antiga al municipi.

L'amo en Joan contà que la terra de fer siurells ha de ser molt fina, que ell la porga amb un sedàs de passar farina fins que no té cap grum. Els colors del siurell de Marratxí són el verd i el vermell: el siurell es pinta primer amb calç i després es fan les retxes vermelles i verdes amb pintura sintètica, de qualsevol del mercat. Tothom quedà astorat amb aquest comentari perquè ningú s'imaginava que els siurells es decorassin amb pintura plàstica.

Les gerres brodades són l'altra especialitat d'en Joan Amengual. El primer que diu d'això és que és un insult que la gent es pensi que aquestes gerres són de Felanitx, perquè allà no les fan amb torn i això es coneix tot d'una. Endemés, son pare també va ser el primer que en va fer a Marratxí, ell les feia i sa mare les brodava. Posaren davant l'amo en Joan una sèrie de gerres antigues, agafà la més petita i brodada i de seguida conegué que era feta de ca seva, tal vegada de sa mare. De les altres de diferents mides i formes, no podria dir cert d'on eren i la més grossa li semblava de Felanitx. Amb les gerres passa per l'estil dels siurells, que se'n perd el fil del temps. La decoració de les gerres, el brodat, és diversa i hi ha motius que es fan amb motle. Mestre Joan diu que s'han perdut els siurells i les gerres del temps de son pare i sa mare, que entre els germans en tenen molt poques que siguin fetes dels seus pares.

Siurells, gerres, cossiols... l'amo en Joan no sol fer més que peces petites perquè les grosses han de mester tant de fang que surten molt cares i ara que l'autopista ha destruït el Pou des Coll, d'on s'extreia el millor fang de Marratxí, s'ha d'anar alerta i estalviar fang.

Encara sobraren sopes i no és que no fossin ben bones. El nostre convidat trobava que menjàvem massa, perquè els vespres no és bo menjar tant. Les seves mans (refinades i polides com el fang que tant han pastat i manejat) van i vénen, es repleguen i s'escampen per l'aire, fan ones, bots o línies acompanyant les seves paraules com per donar-los forma i, en això... però, i el siurell, com es fa perquè xiuli un siurell, l'amo en Joan? Ah! és ben bo de fer. Feis proves, que cadascú s'espavili. Jo a vuit anys ja en feia!

I l'enigma misteriós no serà encara desvetllat. El secret roman ben segur a les seves mans, que el tenen amb tot el seny, l'experiència i l'art necessaris perquè no es perdi mai.

JOANA MARIA MATAS

MARRO, BLANC,
VERD, VERMELL....

Havia de tenir jo menys de tres anys ja que encara no ens havíem canviat de casa. Com cada nit mon pare em duia en braços a dormir. Al passar vora el piano jo sempre allargava el braç ansiós: no me'n podia anar a dormir sense haver pegat una xiulada al siurell de la casa. Tot blanc, descolorit a la punta del xiulet, tot ratllat verd i vermell. No és que fos per a mi una jugueta més, però sí que era quelcom màgic que em feia dormir tranquil que feia que el dia hagués estat rodó.

Petita emoció vaig tenir al pensar que pintura aquella figura i aquell ritual imprescindible en la meua vida d'infant pogués haver sortit de les mans d'aquell home. De mans com les seves no sols surten decoracions i altres objectes dels que en podem prescindir. També és la base de tota la gastronomia del país: olles, greixoneres... i com no, de peces que suposen autèntiques obres d'art.

Si en tenir quelcom de fang a les mans pensàssim que el seu origen està a la terra i aigua que formen aquest país, i que tot plegat és fruit d'un pacient treball de mans humanes i del caliu del foc, tal vegada ens ho miràrem amb altres ulls. Personalment vos diré que em sembla fins i tot meravellós que aquests mestres siguin capaços de reconèixer quines obres han sortit de les seves mans i quines no entre un munt, totes igual i totes diferents als ulls dels profans com jo.

El més trist de tot plegat és veure com el mal, la corrupció, la poca vergonya, cobdícia i avarícia del poderós arriba fins l'extrem de fer-se seu allò que no ho és encara que sigui una peça de fang. I dic peça perquè el fang només serà art si el que l'ha fet i el que el contempla ho fa amb amor i coneixement de l'esforç que suposa. I això no ho tenen els homes del mal. En canvi, el més positiu de conèixer mestres com ell sigui tal vegada descobrir que en cada home hi ha una font de saviesa, i que aquesta s'amaga allà on menys ens pensam, sempre darrera la humilitat i senzillesa d'algun bon home. El just premi a la seva paciència, esforç i saviesa de ben segur que és saber que el seu treball presideix els millors mobles i porta els millors menjars a les taules de les grans cases d'aquest país. Perquè una casa sense fang pot ser casa, però mai podrà ésser llar.

Gabriel Angel Vich i Martorell

JOAN AMENGUAL SERRA VIURE PER LA FEINA BEN FETA

DUES DIRECTES

Què creus que ha de millorar de la Fira del Fang?

Lo primer que falla de tot és que falta lloc. Hi ha més expositors de cada any i falta lloc. Això sempre ho deman cada any i no en fan cas. Si fóssim més pocs la Fira no seria guapa, però si som molts hi ha d'haver lloc.

Qui no paga patent no hauria de poder vendre. Surt a les bases "haver vingut tres vegades, tenir carta d'artesà o ser professional" però no s'ho miren massa.

A vegades ens hem sentit marginats perquè a la Fira hi afiquen moltes coses sense comptar amb els professionals de Marratxí.

Hi ha anys que hem pensat que hi ha hagut filtracions de material de La Bisbal. No s'hi ha fet res i amb això ens hem sentit malament.

Lo guapo d'una Fira és que hi hagi olles esteses. Hi ha d'haver olles esteses, però no ho deixen fer. Abans era 1 m. i enguany 1/2 m. en lloc de donar més lloc en l'avenç. Demanam que hi hagi més lloc pels marraixins i llavors que s'hi posin els altres que venen, o que cerquin un lloc amb més espai. Necessitam més lloc.

Aniria bé fer pagar un poc a la gent, però al lloc que es fa ara no és possible, perquè hi ha gent que va al restaurant o al bar i ha de passar per dins l'exposició. El sistema que empren a Balears tampoc no és bo perquè és molt estret per tanta gent com hi va. Si es pogués fer com un rotlló de plaça de toros i els expositors voltant voltant, la gent podria estar enmig i hi hauria molt de lloc.

Quin és el futur de la gerreria i les ollerries?

El veig malament, gerreria i ollerria. Hi ha hagut vint o trenta anys bons, però tornam partir cap a la crisi. Quan jo tenia quinze o vint anys era dolent, però als mercats els ollers es respectaven i només n'hi anava un i ara n'hi van un parell perquè n'hi ha molts i han de vendre. Ara hi ha crisi i tornam un poc per avall. Gerres i olles ara són més per decorar i per treure aigua ho fan de plàstic i per cuinar d'inoxidable, i és molt difícil baratar. Primer compraven la gerra nova per anar a fer la llet d'ametlla, cada any per Nadal, i ara la duen a fer amb poals de plàstic o barrals de vidre.

B.-

PERFIL

Joan Amengual Serra, cabaneter de tota la vida, té seixanta anys, és casat i té una filla. A la "costura" de ca ses monges del seu poble va aprendre les primeres lletres, mig amagats davall les taules quan venien els avions. Era el penós temps de la guerra espanyola. Ben aviat a can Bernadí mateix va aprendre a manejar el fang, i encara li dura: gerres, gerres brodades i siurells constitueixen l'especialitat que ha anat conrant i de la qual n'ha esdevingut mestre.

Li agrada molt la seva feina i s'hi sent a gust. Molt sovint hi està aferrat de les set i mitja del matí fins a les nou del vespre. El poc temps que no dedica a la ceràmica li agrada fer de picapedrer i punyir les màquines. Li agrada sortir a passejar amb la família, sobretot per veure fires i exposicions del seu ram o de maquinària. També sol trobar un moment per llegir els diaris de Ciutat, veure les noves que du *Pòrtula* i mirar-ne les fotos antigues. Com a professional integrat en el seu entorn pertany al col·lectiu d'ollers de Marratxí i a la Pimem.

La Música li agrada molt. Fins i tot de jove tocava el llaüt i una vegada tocà a un ball al cinema de Pòrtol, pasdobles, tangos, boleros... tenia quinze o devuit anys; ara fa molt d'anys que el té abandonat. Li agrada molt el flamenc i la cançó espanyola, sobretot Antonio Molina i Lola Flores.

Un temps anava molt al cinema, sobretot a veure pel·lícules còmiques, especialment si eren de Cantinflas, però ara confessa que l'avorreix.

Sempre que pot mira les notícies per TV, els programes de varietats i qualche pel·lícula de l'oest. Troba que la TV té coses bones i coses dolentes.

No menjagens de carn; és vegetarià de

Vaig venir a can Pere d'Inca perquè em pensava que anava a un lloc seriós, i així va ésser. Allà vàrem xerrar però em pensava que m'havien de fer més preguntes; ara he vist que les han fet més tard i que a can Pere d'Inca va ser una tertúlia que m'hi vaig trobar bé.

JOAN AMENGUAL

naixement i tot el demés, tant verdura com peix, li agrada. No té un plat especial però el podrien enganxar amb dolç. És un llèpol, tant de bombons i xocolatines com de coca bamba i torró.

De jove practicava amb la bicicleta i fins i tot entrenaven per córrer, però mai no arribà a participar a cap competició. Actualment segueix les carreres i li agrada el futbol si és de lliga; els amistosos no li interessan.

Com a defecte diuen que és caparrut però per contra té per virtut la generositat. Defecte o virtut, qui sap, li poden retreure que és massa feiner.

El millor que han dit d'ell, i se'n sent orgullós amb raó, és que era un bon gerrer, el millor mestre de gerreria després d'un de Palma.

Ell pensa que la gent el recordarà sense tenir un què dir, ni per bo ni per dolent.

Confessa que ha admirat molt un mestre gerrer que li va donar molt bones instruccions. Era en Toni Forteza "es Xabec" que va fer feina a ca seva i també al carrer de la Gerreria i a ca n'Amengual de Ciutat.

Actualment admira els al·lots petits superdotats i també la gent que triomfa amb el seu esforç, com n'Indurain.

El que més valora en les persones és la sinceritat; li fa molta ràbia que l'enganin.

La seva il·lusió és anar sempre endavant quant a treball i veure que la seva filla pren bé i se'n desfà en el seu mateix ofici.

Li sap greu que a Marratxí aviat no hi haurà cap arbre; veu que tot s'urbanitza i s'espanya de mala manera. També es queixa que al nostre terme ens posen tot allò que no volen a les altres parts, tot lo gros: grans superfícies, cementeris, desalinitzadores, presons... Li sap molt de greu que per morde l'autopista ens llevassin l'argila del Pou des Coll.

No és de cap partit. Ni ho vol ésser perquè n'està desenganat i pensa que gasten molts de doblers que no importaria. No veu la política neta i no li agrada que sense tenir raó la vulguin tenir.

Joan té clar que si tothom fes les coses així com toca li seria igual qui comandàs.

Biel

LES FIGURES DE BETLEM, TEMA CENTRAL DE LA FIRA

Espais patrocinats
per la Regiduria de
Cultura de l'Ajuntament
de Marratxí

Andreu Isern i Pilar Sastre són els encarregats de muntar el taller que es dedica a les figures del betlem. El mateix Andreu també ha realitzat el cartell que la desena Fira del Fang dedica als pastorets.

Andreu Isern

Pilar Sastre

La idea, ens conta Andreu, surt d'una proposta didàctica d'utilitzar els pastorets mallorquins a les escoles. Actualment a Mallorca hi ha poca gent que en faci i es tracta d'una manera de recuperar la tradició.

Al cartell didàctic hi ha pinzellades sobre betlems. És totalment dedicat als al·lots, amb dibuixos infantils. S'hi pot veure el procés d'elaboració de quatre figures típiques del betlem: el xot, l'indiote, el pastor i la pastora. El cartell anirà compaginat amb el taller que hi haurà al viu a la mateixa Fira.

A la Fira també hi haurà una mostra. En concret destacaran les coves de betlem, que són típiques de sa Cabaneta i estan fetes amb copinyes de fang. Com eren i com han variat. Abans, que només eren de test i ara que estan pintades amb els colors del siurell. Pilar ens diu que han aconseguit que l'estudiós Joan Cabot, de Valldemossa, els deixi una col·lecció de les seves antigues figures de betlem que podrà ser admirada pels visitants a la Fira.

Precisament varen ser els padrins d'Andreu els primers en fer betlems de fang. D'això deu fer més de cinquanta anys. Com varen ser els primers en fer els siurells de sa Cabaneta, avui tan típics. Antoni Amengual en va ensenyar a la seva esposa, Maria Serra, i a la seva germana, Elisabet, que amb el temps esdevindria la famosa "madò Bet des siurells". En canvi, a Marratxí no hi han fet

figuretes soles, com no sigui per la idea d'algun oller de decorar el betlem dels seus fills. Si un temps el lloc de fabricació de figures eren Palma, Pollença i Manacor, avui en dia només en fan a Alcúdia i a Palma.

Biel

PROGRAMA D'ACTIVITATS DE LA X FIRA DEL FANG

DIVENDRES 4 MARÇ: A les 18 h. Obertura de la Fira.

DISSABTE 5 MARÇ: De 10 a 21 h. Demostració dels Ollers.
A les 18 h. Teatre Popular Mallorquí, pel Grup Escènic Folklòric Alfabogueru.
A les 19.30 h. Presentació del Cartell Didàctic de la X Fira del Fang, per Andreu Isern.

DIUMENGE 6 MARÇ: De 10 a 21 h. Demostració dels Ollers.
A les 12 h. Ball de Bot amb l'Aplec de Marratxí.

DI LLUNS 7 MARÇ: De 10 a 13 h. Taller de Pastorets per a escolars.
De 16 a 20 h. Demostració dels Ollers.

DIMARTS 8 MARÇ: De 10 a 13 h. Taller de Pastorets per a escolars.
De 16 a 20 h. Demostració dels Ollers.

DIMECRES 9 MARÇ: De 10 a 13 h. Taller de Pastorets per a escolars.
De 16 a 20 h. Demostració dels Ollers.

DIJOUS 10 MARÇ: De 10 a 13 h. Taller de Pastorets per a escolars.
De 16 a 20 h. Demostració dels Ollers.

DIVENDRES 11 MARÇ: De 10 a 13 h. Taller de Pastorets per a escolars.
De 16 a 20 h. Demostració dels Ollers.
A les 19 h. Presentació del llibre "Vocabulari del Fang" a càrrec del seu autor, Pere Escall.

DISSABTE 12 MARÇ: De 10 a 21 h. Demostració dels Ollers.
A les 18 h. Tonades d'un temps.
Ho organitza: Aires des Pla de Marratxí.

DIUMENGE 13 MARÇ: A les 12 h. Ball de Bot amb Aires des Pla de Marratxí.
A les 18 h. Concert de Música popular a càrrec de la Banda Municipal de Marratxí.
A les 19.30 h. Acte de Clausura de la "X Fira del Fang" i Burnament dels premis "Biel Marratxí" als millors estants de la Fira.

Automòbils
PLA DE NA TESA
COMPRA I VENDA
DE VEHICLES

C/ Weyler, 12 Tel. 60 04 45 Es Pla de na Tesa

Restaurant
Cas Carbone

(DIMARTS TANCAT)

Ctra. Manacor, Km. 28 - Tel. 64 65 04 - 07230 Montuiri

Si t'interessa Marratxí... t'interessa *Pòrtula*. No esperis més i subscriu-t'hi. Tel 79 78 70 / 60 31 44

Espòrtula

ELS JUVENILS DE L'SPORTING SANT MARÇAL S'HAN PROCLAMAT CAMPIONS DEL SEU GRUP QUE ELS PERMET ASCENDIR DIRECTAMENT A SEGONA

EQUIP JUVENIL DE L'SPORTING SANT MARÇAL 93/94. CAMPIO DEL GRUP C DE III REGIONAL.

RAMON, FELIP, TONI, ROCA, RAFA, JUNCO, PEPRAMIS, ROMERO, PEDRO, SANTI, VICTOR, OSCAR, RAMONET, JOAN, LLORENÇ I LLUIS.

Foto, Josep Mª Baez.

Enhorabona des d'*Espòrtula*.

L'EQUIP FEMENÍ DE PETANCA CAS CAPITÀ S'HA PROCLAMAT CAMPIO DE SEGONA QUE ELS PERMET ASCENDIR DIRECTAMENT A PRIMERA. Enhorabona des d'*Espòrtula*.

Equip tècnic, entrenadors i delegats, de l'Sporting Sant Marçal durant la temporada 92/93. Han suposat un suport per a l'actual ascens.

Art i Joia

Rellotgeria - Joieria - Argenteria
Objectes de regal - Trofeus - Gravats
Preus de fàbrica

Avinguda del Cid, 82 Tel. 427953 Son Ferriol

Ses Rotes

for - pastisseria

Pa pagès d'en Jaume Dols de sa Cabaneta
i pastissos d'en Garau

De dimarts a divendres, de 7 a 13 h.
Dissabtes i diumenges, de 7 a 14 h.

Rev. Joan Vich / cantonada València
Tel. 60 22 70 PÒRTOL

Benvolguts subscriptors: *Pòrtula* ha rifat un xot de Carnisseria sa Cabaneta. Cercau el guanyador a la plana 28

Esportula

coordina
Tomeu Pou

Equip benjamí del Liceu Balear

FUTBOL SALA

Hola amics del futbol Sala, aquest mes de febrer ha estat un bon mes pel futbol sals, ja que els nostres representants es van col·locar en llocs tranquils de les classificacions dels seus respectius grups.

Com vos anunciàvem el mes passat com a partit del mes, el que disputaren el passat dimecres dia 2 entre els dos primers classificats de benjamins primera divisió el Col·legi del Liceu (segon classificat) i Pedro Poveda (primer classificat), en aquest partit es disputava el primer lloc, l'emoció i el bon joc foren presents fins al final del partit. En poques paraules, un partit dels que fan afició i com a gran partit no faltà la salsa d'aquest bonic esport, els gols. Ni un, ni dos, ni tres... sino que vuit gols marcaren. Quasi com el Barça en futbol quatre per cada equip, els golejadors foren per el Liceu Martí (3) i Oriol (1), per part del Pedro Poveda Miquel Angel (3) i Joan R. (1). L'àrbitre del partit va ser en Casimiro Muñoz, l'entrenador local, Antoni Perelló delegat Rafel Parets. Per part visitant Joan Isern, delegat A. Carbonell.

S'alinearen a aquest partit:

Liceu: Sosa(3), Martí(3), Oriol(3), Espinosa(3), Burguera(3), Oliver(3), Ribas(3) i Mulet(3)

P. Poveda: Enrique(3), Miquel Angel(3), Miquel(3), Joan A.(3), Miquel Angel M.(3), Guillermo(3), Moises(3), Manuel(3) i Joan C.(3).

Volem destacar els dos equips pel gran partit fet i la gran esportivitat que en tot moment va regnar al camp, essent merescuda la màxima puntuació per tothom.

El partit va ser molt disputat pels dos equips, els jugadors estaven ben col·locats damunt la pista, segons les ordres i la tàctica dels seus entrenadors. El Pedro Poveda va començar amb molts nervis per aconseguir el punt que li faltava per classificar-se. Això feu que cometessin dues faltes al llindar de l'àrea essent aquestes molt ben llançades pel Liceu que aconseguí es posà en poc temps avançar-se en el marcador amb un 2-0. Amb el transcórrer del temps l'equip visitant s'espolsà els nervis i en dos contraatacs va empatar el partit a 2. A la segona part, el Pedro Poveda va sortir amb molt encert i en dues jugades molt ben lligades posà el marcador en un 2-4 al seu favor, malgrat aquest resultat advers, el Liceu no tirà la tovallola i el partit es va convertir en un atac-i-gol pel dos equips. Amb clares oportunitats de marcar. A una de les jugades el Liceu aconseguí el tercer gol i a pocs minuts del final després d'una gran segona part i quasi al darrer minut empataren el partit. Essent aquest el resultat més just.

Quant a les altres categories, els seniors que juguen el play-off de descens, l'equip del Bar Cas Ferrer manté el primer lloc, aquest lloc fa mantenir les esperances igual que el Pont d'Inca segon de no perdre la categoria, mentres que l'equip de Sa Cabana lluita per sumar punts per també salvar la categoria.

El proper mes gràcies a la bona col·laboració de Toni Perelló coordinador del Col·legi Liceu Balear i Emilio Castaño coordinador del Col·legi Santa Teresa podrem oferir-vos un resum dels altres equips, mentres que dels equips de Sa Cabana i Fullarasca esperam que mos envieu informació.

Fins el mes que ve.

M.A.

Cerc
casa
a
Pòrtol
o a
sa
Cabaneta

Tel
60 31 44
(Ref: casa)

Cafè i Restaurant

Diumenges i Dilluns tancat

Avinguda Antoni Maura, 69 Es Pont d'Inca Tels 60 10 01

Perfumeria i Estètica

GENI

Neteja de cutis

Depilacions

Tractaments facials

Reservau hora

C/Gràl Franco 2A

Tel. 79 51 13

Es Pont d'Inca

Si t'interessa Marratxí... t'interessa Pòrtula. No esperis més i subscriu-t'hi. Tel 79 78 70 / 60 31 44

Emili Ballester i n'Andreu Català són els més petits dels benjamins futbol 7 de l'Sporting Sant Marçal. Són dues futures promeses d'aquest esport.

En Pere dels juvenils de l'Sporting Sant Marçal realitzant una jugada.

TAEKWONDO

Abans de tot aclarar que la meua intenció amb aquests articles de medicina esportiva és la d'orientar en el possible al deportista i evitar en la mesura possible les llessions. Per això comptarem amb la col·laboració dels doctors D. Teo Cabanes i D. Bartomeu Marí.

Els objectius de la pràctica d'un esport han de ser en primer lloc, millora la salut de l'individu, millorar el seu estat físic i augmentar el seu rendiment per així cada cop li costi menys esforç realitzar les seves activitats. Altre cosa és l'esport de competició del que en xerrarem més envant.

Abans de tot quan una persona sigui de l'edat o sexe que sigui decideix fer esport ha de tenir en compte una sèrie de normes i que de no fer-ho pot tenir greus conseqüències.

La primera passa que haurem de donar és visitar a metge físic-esportiu que ens farà unes proves, com la d'esforç que es pot fer a una bicicleta estàtica, una cinta damunt la que caminarem o correm segons cregui el metge o qualsevol altra prova que el metge cregui necessària.

Altres proves seran l'electrocardiograma, mida de les nostres extremitats tant de llarg com de gruixa, mida del perímetre toràcic, amb els pulmons plens i amb el pulmons buits, quantitat de greix acumulat al cos i en quin lloc hi és amb més quantitat.

A més d'aquestes proves n'hi ha d'altres que també tenen la seva importància, com les anàlisi completes, ja que la manca de determinats minerals en el nostre organisme com podrien ser, ferro o calci podria causar trastorns físics al nostre organisme o alguna lesió.

El monitor de Taekwondo
Rafael Oliver

CLUB NORD DE TIR OLÍMPIC

Tirades i campionats prevists a les galeries de son Frau.

Març:

dia 6, Pistola de foc central i 9mm.

dia 13, Pistola lliure.

dia 20, Armes històriques Campionat Social Nord. Pistola velocitat.

dia 31, Carabina 3x40 Campionat Social Nord. Pistola Standard.

Abril:

dia 1, Pistola 9 mm.

dia 3, Armes històriques Campionat Provincial. Pistola velocitat Campionat Social Nord.

dia 4, Carabina lleugera 3x20.

dia 10, Pistola lliure Campionat Social Nord.

PODA DE PALMERES

Tomeu Català
tel. 60 27 20

ARRELS DE LES NOSTRES ENTITATS

CLUB CICLISTA ES FIGUERAL

Una de les primeres activitats del recent fundat club, fou la d'organitzar " Marxes Cicloturístiques. No es tractava d'una carrera en si, sinó simplement sortides en grup, a modo d'excursió. La seva finalitat era sortida i arribada lògicament al Figueral, amb un recorregut per distins pobles i rutes, una de les primeres ve esser pujar al puig Major, aquesta sortida serà sempre recordada, ja que participaran uns quaranta corredors de totes les edats, com es logic a moltes d'aquestes sortides a mitjan camí es feia una aturada per berenar, o si es feia llarg la volta mos aturàvem a dinar. EL temps era lo de menys sinó l'important era passar un bon dia junts i gaudir de la BICICLETA.

D'aquestes marxes recordam amb nostàlgia, les aturades per reposar forces i vitamines al Mirador de ses Barques, les torrades el puig de santa Magdalena (Inca) i el puig de sant Salvador(Felanitx) o les aturades per berenar a cas Manyo (Sineu) entre altres, també record la primera sortida al Puig Major quan n'Antoni Molina arribant a dalt, tant cansat estava que no pensar en girar cap al túnel va seguir dret sortint de la carretera fins que una roca l'aturà, gràcies a Déu no li passà res i després de descansar continua la marxa, també arribant a l'encreuament de Lluc el president Sr

Labrés mirant a un cotxe queda entrevesat al mig de la carretera, quedant tots mirant la feta.

L'èxit era tan rotund, com les que seguien, doncs eren molts els aficionats de la bicicleta dins Marratxí i el seu entorn, la reacció no es fa ver esperar. De fet , la creació de la Societat Esportiva d'es Figueral va venir a omplir una necessitat latent en el cor de molts, constituint-se una magnífica oportunitat per practicar el seu esport favorit.

No tardaren molt en fer-se populars els colors del club: VERD-ESPERANÇA; BLANC-AMISTAT; VERMELL-FORÇA. Aviat hi va haver ciclistes vestits amb aquests colors.

Va esser l'any següent quan organitzaren les primeres carreres i campionats, va sorgir

la necessitat de tenir penyores i distintius "MAILLOT"" CULOTTE"" GORRA " foren quasi sempre donades pels patrocinadors del moment. El primer va esser Ceramicas Vidal, al segon any Optica Busquets, i els següents anys, Gama-Cap, Meson Tio Pepe, Carpinteria March-Carpobra, " Sa Nostra " Can Penasso, Limsa

Durant els primers anys s'organitzaren carreres de totes les categories a les quals s'obtingueren els millors triomfs. Las tres principals foren: les Dues Voltes, Aniversari i el Campionat de les Balears. En les categories d'Infantils, Alevins, Cadetes i Aficionats. Amb el temps aquestes categories han desaparegut por molts motius i actualment només es celebren carreres de veterans a les seves categories.

(continuarà)

Tomeu Pou

Jbaquim Busquets

OPTICA BUSQUETS

LENTS DE CONTACTE

LES MILLORS MARQUES

EN MONTURES I ULLERES DE SOL

Plaça d'Espanya, 7 Tel 72 34 40 PALMA

Si t'interessa Marratxí... t'interessa Pòrtula. No esperis més i subscriu-t'hi . Tel 79 78 70 / 60 31 44

INTERCANVI DEL C.B. PLA DE NA TESA

Nervis, preses, roba esportiva... i molta d'il·lusió, eren algunes de les coses que s'endugueren dins la maleta el grup de joves jugadors i entrenadors que conformen l'equip cadet del C.B. Pla de Na Tesa que partiren cap a terres andorranes aprofitant el pont de Sant Sebastià.

Com ja sabeu aquest club del PLA de Na Tesa promou a part d'activitats esportives, altres de tipus d'esbargiment i un dels objectius fixats per aquesta temporada eren els intercanvis.

Els primers en partir han estat els cadets que han anat a passar uns dies amb els cadets del C.B. Festina Andorra.

Les directives dels dos clubs han valorat molt positivament l'experiència i s'espera que a l'estiu poguem veure passejant pels carrers del Pla de Na Tesa als simpàtics jugadors del Principat.

A part de disputar els partits amistosos, els nostres al·lots varen aprofitar per fer un "mini-curset d'esquí" a les pistes de Pal, no cal dir que la trobada amb l'element blanc fou francament entretinguda.

Moltes sorpreses rialles i qualcuna caiguda sense més conseqüència.

Hem d'esmentar, que a darrera hora un jugador, Blael Font, i un entrenador Toni Puça, no varen poder partir per problemes de salut i laborals, malgrat això l'alegria i el companyerisme foren les notes dominants del viatge.

LLIGA 93/94

En la categoria Senior el Pla de Na Tesa "B" Autoscola Kalet, està disputant el Play-off per l'ascens al Grup A i per ara ho té

bastant bé. Dels 4 partits que han jugat no n'han perdut cap. Estan classificats en 1er lloc.

Per altra banda el Pla de Na Tesa "A" juga el torneig Jordi Joan i dels 4 partits que du jugats, 3 han estat derrotes mentre que 1 s'ha saldat en victòria. Estan classificats en sisena posició.

Els juvenils estan donant una lliçó de bon joc per tot allà on van. A manca de dos partits estan classificats en tercer lloc, el que els permetria en cas de quedar en aquesta posició l'opció de jugar el Play-off per l'ascens. Dels 20 partits jugats, n'han guanyat 13 i n'han perdut 7.

Els cadets Masculins continuen en la seva línia ascendent, encara que això no ho vegin recompensats amb els resultats. Dels 13 partits que duen jugats, n'han guanyat 1 i n'han perdut 12. Estan classificats en desenèsima posició.

L'infantil femení segueix amb la

regularitat de tota la lliga. Dels 12 partits jugats n'han guanyat 7 i n'han perdut 5 estan classificades en quart lloc.

L'infantil Masculí segueix realitzant una bona temporada, tenguent en compte que es el seu primer any. Dels 7 partits jugats n'han guanyat 5 i n'han perdut 2. Van en segon lloc.

El Mini Masculí està realitzant una segona volta formidable, i quasi segur que lluitaran per el campionat de Mallorca. Dels 11 partits jugats, n'han guanyat 9 i n'han perdut 2. Estan classificats en segon lloc.

El Mini Femení no ha començat gaire bé la segona volta però segur que ho arreglaran. Dels 13 partits jugats n'han guanyat 1 i n'han perdut 12. Van en tretzena posició.

El Mini Masculí "B" du disputats 5 partits i no n'ha guanyat cap. Van en darrer lloc.

L'escoleta segueix disputant partits i estan aprenent a un ritme vertiginós.

FERRETERIA I ELECTRODOMÈSTICS

CA'N XIC

Mimbre - drogueria - regals - mobles de bany
mobles auxiliars - material elèctric - material sanitari

Av. Jaume III Tel 14 00 45 Santa Maria del Camí
Carrer Major 103 Tel 60 20 36 Pòrtol

CA'N PINET

Mobles
Decoració
Confecció
Perfumeria

C/ Major, 93
Tel 60 21 23 Pòrtol

AUTOSERVEI
CA'N CROSTA
Pollastres a l'ast

C/ Major, 96
Tel. 60 22 59 Pòrtol

PAPERERIA
S'ESTEL

Dimarts horabaixa tancat

C/ Major 71
Tel. 79 74 40 Pòrtol

LA DESGRÀCIA DE PAREIXER BO

Probablement una de les sensacions més tristes que existeixen és anar descobrint els defectes que aquest món té. Ara que tal vegada hauria de dir que la culpa de tot plegat és d'una sèrie d'homes que l'habiten però que tenen el poder suficient com per anar marcant la tendència de les coses, els costums de certes activitats i els models de procedir establerts o adoptats com a més usuls. Un d'aquests mals pentura sigui actuar segons les coses i les persones pareixen esser i no pel que són. Un altre de ben segur que és traslladar els abusos de poder rebuts des de dalt als que estan per davall de nosaltres. El més trist de tot pentura sigui aprofitar-se del no poder dir "no" de molta gent.

Enmig d'aquest panorama, tot el procés de subsistència es complica si ademés hom té la desgràcia de parèixer bo. Llavors és objectiu de mirades, projectes, plans de futur... Qui ho viu des de fora li pot parèixer tot plegat un meravellós camí de fortuna i joia en aquest món cruel i injust amb la majoria de persones justes i que han triat el camí de la bondat per fer rumb de vida. Però igual que diuen que els rics també ploren, el que des del món exterior pot semblar una meravella, des de dins tal vegada sigui una autèntica tortura. tal vegada sigui hora que aprenguem a valorar les coses, fets i esdeveniments tal i com ho fa la persona que n'és subjecte directe de les mateixes, i no com ens sembla a nosaltres o com ens sentiríem si els pacients en fóssim nosaltres.

En general la gent sol esser més o menys conscient del mal que fa quan parla de la gent. L'objectiu el té cadscú ben clar quan el que fa és parlar dels defectes que troba a algú en concret, de qualque cosa considerada "socialment inacceptable" de la que se n'ha assabentat, o senzillament d'una repugnant mentida o nova versió de la realitat. Davant tot això, la major part de la gent, o almenys la més intel·ligent ha creat ja el mecanisme de defensa propi de la situació i normalment es passa a donar crèdit al que com en realitat coneix bé, ha experimentat o conegut personalment. Del que la gent no n'és gens conscient és del

mal i perjudici que es pot arribar a fer a algú parlant-ne bé, bé sigui en justa mesura o exageradament. Perquè també es pot fer mal, i molt, alabant magnificències, qualitats, mèrits i aptituds d'algú, encara que en la majoria dels casos la intenció no sigui aquesta.

Com ja he dit més a dalt, en molts casos hi ha un element agreujant: el no poder o el no saber dir "no". Llavors tot plegat es transforma d'un malentès a tota una situació d'abús de poder o fins i tot, per què no, de xantatge. Xantatge socialment acceptat per la majoria de la gent que forma la societat que ens envolta però que pot transformar de manera radical la vida del que la pateix. Ningú no n'és propietari de la vida de ningú, ni dels desigs, objectius i somnis que pugui tenir. En canvi, s'accepta que uns pocs puguin esser els precursors que destrien el camí a seguir per aquell que està als seus peus.

Per aquell a qui li ha tocat viure aventura semblant, el tràgic final és fàcil de veure si a tot plegat s'hi afegeix l'adjectiu de "parèixer bo", substituint el tant pregonat per la gent "d'esser bo". Aleshores es produeix l'anomenada decepció del cap director. S'havia confiat en aquella persona, en les cregudes conegudes capacitats, mèrits, i altres excel·lències. S'ha defraudat al superior, s'esperava més, uns mínims d'acord amb les esperances desposidades. La meteòrica carrera esdevé en estrepitosos esclat d'imprevisibles conseqüències físiques i/o emocionals. Tal vegada hom sigui a temps de refer la vida, emocional, laboral o física. Tal vegada no. Llavors serà hora de recórrer a les forces amagades de la condició humana que ens fan sobreviure en els moments més insospitats. El dit mallorquí de "cria fama i posa't a jeure" és cert que funciona. El que ens hem de

MÚSICA VISTA

I.-El passat 10 de desembre, al final de la funció de La Fille du régiment, un incendi paralitzà la sortida d'alguns espectadors, els quals quedaren atrapats dins un dels ascensors de l'edifici, parlam del Liceu, naturalment.

II.-Quan el foc destruí el Teatre d'Òpera de Barcelona, el Liceu, ens han vingut a la memòria les advertències fetes pels bombers, segons les quals es denunciaven la manca de seguretat i l'enorme risc d'incendi de les instal·lacions de l'edifici. Coses que passen.

Pere Estelrich i Massutí

demanar és si és tan magnífic com diuen això de crear fama. Personalment pens que tard o d'hora les autèntiques veritats s'acaben descobrint. Pels qui la fama se'ls pujà al cap pot ser que es vegin desgraciats, però per a mi ho és més aquell que ha vist amb els propis ulls com es feien malbé els millors anys de la seva vida, aquells en què es posen els fonaments dels anys d'existència en aquest món i dels que depèn del futur d'una vida digna i feliç.

GABRIEL ANGEL VICH I MARTORELL

KALMA

Isabel i Gaspar
-artesans-

Decoració amb flor seca
Restauració de mobles
Fusta artesanal

Oleza 123 Tel 79 79 03 Sa Cabaneta

VOLEU INGRESSOS?
CERCAM GENT
PER FER VISITES
COMERCIALS
TEL 60 31 44
(Ref. Visites)

Ramón Oliver
Vista Alegre, 5
Sa Cabaneta
Tel: 60.25.49
Mestre d'obres

Si t'interessa Marratxí... t'interessa Pòrtula. No esperis més i subscriu-t'hi. Tel 79 78 70 / 60 31 44

Cartes Obertes (<< pag. 2)

competitivitat ferotge i despiatada, del "campi qui pugui" i de la insolidaritat manifesta.

Es evident que una situació d'aquestes característiques no és econòmicament ni ecològicament desitjable. Per això no es tracta tant de "fer feina en qualsevol cosa i a qualsevol preu" (aquest és, al cap i a la fi, l'esperit de la Reforma Laboral), com de cercar alternatives que defensin el benestar social de la majoria de la població. I això tant aquí, al Nord ric i desenvolupat, com allà, al Sud pobre i sobreexplotat. Els Verds pensam que aquesta premisa global hauria d'impregnar a partir d'ara l'actuació dels sindicats i de la resta de forces socials. Per això cal obrir noves i imaginatives formes de negociació que, superant la clàssica dicotomia Govern-Sindicats, comptin amb l'opinió d'altres organitzacions socials. A mode de suggeriment, ens permetem fer un esbós d'allò que per a nosaltres constitueixen els punts bàsics d'una negociació social de caire alternatiu:

1) Establir els sectors econòmics amb futur a 15 o 20 anys vista i que siguin ecològicament sostenibles.

2) Dur a terme les reformes econòmiques i ecològiques necessàries per a garantir el benestar de la població a mig termini.

3) Assegurar uns mínims humans de subsistència a la cada vegada més gran capa de població sense feina, subocupada o marginada.

4) Reconvertir ecològicament les empreses cap a formes de producció respectuoses amb l'entorn i solidàries amb els recursos del paísos més desfavorits. Incentivar fiscalment tota l'activitat econòmica basada en aquestes pautes.

5) Repartir el treball, com a bé escàs que és; fomentar el cooperativisme juvenil i la plena integració de la dona en el mercat laboral.

6) Qüestionar d'una vegada per totes el model econòmic basat en el productivisme il·limitat, que provoca més crisi i, conseqüentment, més desocupació.

7) Introduir nous hàbits de consum que no suposin malbaratament de l'energia ni dels recursos no renovables (aigua, sòl, ecosistemes, etc).

És evident que estam parlant de coses bastant noves, la major part de les quals no són tengudes en compte ni poc ni gens en allò que comunament es denomina "Diàleg Social". Reconeixem als sindicats la positiva tasca realitzada en la conquesta dels drets dels treballadors i treballadores -drets humans en definitiva-, però pensam que ha arribat l'hora d'ampliar l'abast de les seves reivindicacions a les qüestions més amunt indicades. Gairebé podríem parlar d'una nova cultura social, necessària al cap i a la fi si volem garantir una societat digna a les generacions que ens succeiran, i de les quals depèn en bona mesura el futur d'aquest planeta que habitam.

Miquel Angel Lladó Ribas
(membre d'Els Verds)

BILINGÜISME: INESTABILITAT I CONFLICTE

En aquest món tan cruel en tots els sentits, farcit de llengües per tot arreu i de substitucions lingüístiques en totes les seves èpoques històriques, no és gens estrany que hi hagi gent que s'atorgui el qualificatiu de lingüista i vagi pel món ensenyant i predicant tota mena d'estultícies. Aquells que no hi veuen un perill real en la nostra situació pel que fa a la llengua haurien d'estudiar sociolingüística i adonar-se'n d'una vegada de l'error. És realment penós que personatges que ocupen càrrecs públics o importants o tenen entre mans una associació o una institució no estiguin suficientment conscienciats i compromesos amb la nostra realitat cultural. Incomprensiblement no hi veuen cap problema, pensen en la nostra suposada riquesa cultural. La nostra situació és de subordinació total envers l'espanyol (tots hem rebut en major o menor grau), vulguin o no vulguin els "lingüistes" de fira que es pensen saber-ho tot i gaudeixen insultant els filòlegs amb les seves banades sense sentit. Fer qualsevol escrit en dues llengües en el nostre territori (espanyol i català) és un insult a la nostra cultura. Com volen integrar els immigrants si els ho posen així de fàcil? O no saben que la degradació de la nostra llengua té la causa en la subordinació? En el nostre mallorquí tradicional es distingia perfectament entre tres verbs: assajar, provar i tastar. Cada un servia per a usos ben diferents; per exemple, assajar sa roba, provar ses claus i tastar es menjar. Actualment s'han quasi eliminat aquestes diferències i els més joves ho proven tot (encara que sempre hi ha excepcions). Això és degut al fet que en espanyol no existeixen aquestes tres diferències i ells usen sempre el verb "probar". El que passa és que s'està copiant l'estructura de l'espanyol. A poc a poc ens estan assimilant perquè la presència de la llengua domindadora ho està copsant gairebé tot. Aquest cas dels verbs no és més que una petita mostra que sempre se sol posar com a exemple d'una llista de cada cop més ingent de calcs de tota mena de l'espanyol. Ara bé, cal anar en compte i no enutjar-se com fan alguns, sinó tot el contrari, ajudar a veure la realitat i fer quelcom per canviar-la. En el nostre cas, voler mantenir dues llengües en tots els àmbits ens pot costar ben car. Sempre la mateixa discussió estúpida, ho farem en dues llengües perquè ningú se senti discriminat i allò que realment amaguen és que només ho farien en una, que és la que entén tothom. Els qui no hi veuen cap problema, ja ho hem dit abans, haurien d'estudiar sociolingüística. Així no es pot aconseguir una integració lingüística dels nouvinguts i dels residents que hi ha, sobretot d'aquests que després de vint anys encara van orgullosos dient que no entenen la llengua del territori on es troben. Evidentment a ningú se li pot negar l'accés lliure a les llengües; el que no es pot fer és voler mantenir la nostra situació, conflictiva i inestable, per a sempre. El bilingüisme sempre ha estat transitori, com ho demostren totes les substitucions lingüístiques que s'han produït al llarg de la història. Per ventura el millor antídote, com diuen molts de lingüistes, sigui el plurilingüisme, una vegada es té ben clara quina és la llengua del país i perquè s'ha d'usar amb prioritat en tots els àmbits. No és normal que tota una comunitat domini una llengua que no li és pròpia i, a més, de prestigi superior.

Recordam una vegada més que la situació de bilingüisme és transitòria i en cap cas eterna. És l'etapa intermèdia cap a la substitució. Qui ho vulgui entendre que ho entengui i qui no que ho mediti profundament i ja veurem el resultat!

JOSEP ANTONI CALVO

ELEGIA PER A UNA GARRIGA

Feia anys i anys que Na Maria Enganxa vivia feliç dins les nostres cisternes. Diuen els vells espavilats que algunes nits, tot tornant del cafè, la sentien cantar. Tenia la veu dolça com el cabell d'àngel, Na Maria Enganxa. Tenia la veu tendra com un amant sol·lícit. De dia, jugava el seu paper maligne i com un eco sortit de les entranyes de la terra espantava els al·lots que gosaven acostar-se al coll de la cisterna. Li teníem por, molta por... Ara fa estona que ha emigrat. No se'n troba cap exemplar dins cap cisterna del terme. Alguns l'han deixada morir assecada -Na Maria Enganxa necessita estar en remull d'aigua de pluja-, d'altres l'han feta fugir plena d'intoxicació perquè l'han feta viure banyada d'aigua clorada. A vegades se'n ha anat de pena perquè ha vist que la gent ja no fa cisternes i ella -cul rodona i tafanera- necessita trespasar per moltes cisternes...

Na Maria Enganxa tenia un amic íntim, l'amo d'es sac, pujava la costa de Ca's Carraix amb el gest esmús i l'alè fatigat, cansat de trespasar per les garrigues de Son Borràs. Era vell, d'una edat indeterminada però vell: la cara plena d'arrugues, les barres

crimen. S'havia passejat pels Caülls i havia vist carrers oberts abandonats, plens de clots i olivardes. I misèria... El futur de Marratxí, la riquesa d'un poble, havien dit no sé quin batle i els seus regidors de capada. El futur, un abandó. Una escopinada de verí. Havia estès la seva vista per Son Ramonell i Cas Miot i la terra estava escarrinxada de carrers. El camp no produeix, havien sentenciat els doctes homes de la corporació, cal obrir-lo en canal, reconvertir-lo en ciment. Com si el ciment florís cada primavera, com si els blocs malposats i atarracats treguessin poncelles en tocar el maig.

I encara no estan contents i han tornat a tallar pins i obrir carrers i es torna preveure una anyada de ciment. Tenien un model territorial destrucccionista i ho deixaren ben lligat, gairebé capolat. Ara volen tornar a comandar. Tenen esperança de sortir de la crisi i ja han ullat dos o tres indrets on creixen els pins que ho poden urbanitzar. Vetlen la presa i esperen l'ocasió per obrir foc. Es posen el bé del poble a la boca tantes vegades com poden per cometre l'atrocitat. Comesa la malifeta i amb la panxa ben plena, carregaran el mort a un altre. Ells seran els bons de la pel·lícula.

L'amo d'es sac plorava vers Es Figuerà. Plorava de ràbia. Algú ha dit que jurava i perjurava que demanava molts més anys de vida per poder endur-se'n, dins el sac, tot aquells qui havien manat tallar els pins de la seva garriqueta.

Rafel Crespi i Ramis

tremoloses, el pols insegur. Diuen que d'amagat, quan ningú no els podia veure, s'entien Na Maria Enganxa i l'amo d'es sac, es contaven les penes, passaven comptes de qui havia espantat més al·lots pucers, o simplement, es contemplaven... Passava pel carrer Major com un esperitat i fugia. En arribar a Son Caurelles enviava memòries a la Dama Blanca. Entrava a Sa Cabaneta i recorria pam a pam tot el poble, sobretot aquelles cases on tenien al·lots malcriats. Diuen que n'aplegava alguns, de portolans i cabaneters entremaliats. I els fermava a un garrofer, soca torçada, que hi havia devers aquell pinaret, per davant les cases de Son Verí.

Ara ja no ve l'amo d'es sac. No té Na Maria Enganxa per parlar, els al·lots són malcriats però els pares els compren cònsols nintendos i sabates de marca per jugar a futbol i equips per anar amb el monopati.

Diuen que fa poc, un dia d'aquests assolellats de davant Nadal, algú el va veure. Ningú no el coneixia ni ell coneixia ningú. El trobaren plorant devers es Figuerà, com una bubota. La seva garriga, allà on hi havia el garrofer de soca torçada, havia estat aniquil·lada en nom del progrés. Unes enormes maquinotes devoraven els pins i els ametlers que just esclataven de flors. L'amo d'es sac no ho entenia. No li cabia dins el seu caparrí aquell

LES BIBLIOTEQUES DINS L'HIVERN CULTURAL

Les Biblioteques Públiques, com a entitats culturals del Municipi, prepararen tres activitats ben diferenciades però molt interessants, que formaven part del conjunt de les organitzades amb motiu de "l'Hivern Cultural de Marratxí".

La primera d'elles fou la presentació dels quaderns de treball *Història de la Nostra Terra, Història de la nostra gent*, pel seu autor, Guillem Ramis Moneny.

La segona fou una sessió de contes de Nadal a cada Biblioteca, a càrrec de na Caterina Valriu, qui amb la seva professionalitat i simpatia, junt amb la seva defressa i la seva maleta plena de capsetes, teresetes i altres objectes, aconseguí engrescar els nins i no tan nins, deixant-los a tots bocabadats i meravellats. Aquesta activitat comptà amb la col·laboració del Centre Coordinador de Biblioteques.

Per altra banda, i seguint amb la línia que establírem l'any 1993, el "Club de lectors" d'ambdues biblioteques, va realitzar la seva segona reunió, aquesta vegada sobre el llibre *La cinta de plata*, que comptà amb la presència del seu autor Miquel Sbert, qui molt amablement ens parlà de la idea de la qual sorgí el llibre, i ens feu una petita reflexió d'alguns aspectes interessants, a més d'ajudar-nos a comentar i aclarir algunes qüestions que ens semblaven interessants.

Des d'ambdues Biblioteques volem donar les gràcies a tots els col·laboradors i participants de les activitats organitzades, i volem animar a tothom a venir a les Biblioteques, on seran ben rebuts i on segur trobaran algun llibre o algun altre suport que sigui del seu agrat.

MEMÒRIA DE LES BIBLIOTEQUES

L'equip encarregat de les Biblioteques Públiques Municipals de Marratxí hem realitzat una memòria on s'han recopilat totes les dades que ajuden a valorar l'activitat que les Biblioteques han duit a terme durant l'any 1993, i al mateix temps totes aquelles xifres estadístiques que faciliten l'anàlisi i serveixen d'orientació a l'hora de determinar previsions per al futur.

A partir dels objectius establerts per les Biblioteques, l'any 1993 intentàrem sobretot que la Biblioteca a més de ser un lloc d'informació i formació es convertís també en un lloc d'oci per als nins i per a la gent adulta, en vistes a convertir-se en un indret on tots trobin resposta a les seves inquietuds. Per tot això, s'organitzaren activitats molt diverses (com les del "Club de lectors", algunes conferències, etc.) al voltant de dos esdeveniments primordials: El Dia del Llibre i L'Hivern cultural a Marratxí, encara que durant tot l'any es prepararen altres activitats puntuals.

Per altra banda, les Biblioteques Públiques Municipals no s'entenen com un servei obsolet en l'oferta cultural, sinó que s'han posat a disposició del públic com a element dinàmic i evolutiu, d'acord amb els canvis que contínuament es produeixen a l'entorn. Així, s'han intentat introduir novetats tant en llibres, com en vídeos com en C.D.,...

Amb tot, el que hem pretès enguany, ha estat crear llocs on tothom trobàs els complements necessaris per a la seva formació, un lloc on es fes ressò de tots els esdeveniments d'especial importància, un lloc obert a tots, un lloc dinàmic que constantment atragués nous lectors i mantingués l'interès dels habituals.

Podem dir que les estadístiques ens assenyalen que hem aconseguit el que ens proposàvem a principi d'any, ja que el nombre de lectors diaris ha augmentat en un 11% respecte a l'any anterior, i en conseqüència el nombre d'obres consultades.

Finalment cal destacar, que enguany s'ha firmat el conveni amb el Centre Coordinador de Biblioteques del Cim, i això entre d'altres avantatges, ha suposat que augmentàs considerablement el fons de Biblioteques.

**Maria Teresa Moyà,
Margarida Cànaves
i Gabriel Rotger.**

HORARI

Costa i Llobera

Carretera de Pòrtol
Col·legi públic "Costa i Llobera"
Pòrtol

**Dilluns i dimecres,
de 17'30 a 20 h.**

Dijous, de 17'30 a 19 h.

Serveis: lectura i consulta;
préstec de llibres, vídeos i discos

Blanquerna

C/ Caülls, 21 - Col·legi públic
"Blanquerna"
Es Pont d'Inca Nou

**Dilluns, dimarts i divendres,
de 16 a 19 h.**

Dissabtes, d'11 a 13 h.

Serveis: lectura i consulta;
préstec de llibres i vídeos.

VEIG MALLORCA TRENCADA

Carretera de Manacor
qui t'ha vist i qui te veu
se m'entristeix el meu cor
i tot en sembla rovell

Veig els horts abandonats
ja no hi ha ni una garbera
veig els terrats esbucats
que dolorós, quina pena

Què serà d'aquests molins
que brincaven amb el vent
donat a tota la gent records dels nostros padrins

Els meus néts que en veuran cap!
alguna torre pot ser
si es torba en tornar-se
sense rompre el sembrat

Ortigues i llevamà
paisatge desolador
l'ombra del conrador
prompte s'oblidara
S'aigua de sa Illa
molt prest no es podrà
tastar si no mirem d'aturar
el qui la tuda i la tira

Quan no hi havia forasters
s'aigua aquí mos sobrava
i hem venut per pocs doblers
"es Mul, Rampins i s'Arada"
jo men record i per cert
que aquí no es va anar viu
rentant amb el grifo obert
com si estassin en el riu

I ara ja surt el salabre
com si vingués de la mar
i el mal ja no es pot curar
si no se fa un miracle

I per això Mallorquins
ninguns mos podem queixar
no hem sabut coservar
l'essència pels nostres fills

Es Canari Ros

PETITS ANUNCIS

DE COMPRES, VENDES, LLOGUERS,
OFERTES, DEMANDES
TEL 60 31 44

TAULA PARADA

Som ja dins la Quaresma, per tant pegarem al peix.

FIDEUS DE RAJADA

Ingredients: Rajada, fideus, tomàtiga, juevert, alls, safrà, pebre vermell, oli, sal.

-Agafau la rajada, que haureu comprat ja neta, la fareu trossos i la part més bona separau-la per fer el segon plat.

-Feu un sofregit dins una olla amb la tomàtiga, el juevert, les alls, el pebre vermell.

-A continuació afegiu-hi els trossos de rajada que han sobrat (el cap, les ganyes i les parts més lletges).

-Quan sia tot ben dauradet agregau l'aigua i la sal que hagueu de menester i en ser tot cuit apagueu el foc.

-A part, dins una olla, colau el brou del peix la posau al foc i al bullir li tirau els fideus dedins i en vint minuts ja seran cuits.

-A lo darrer feu una picada d'alls, juevert i un poquet de safrà, hodeixau reposar i... a menjar.

RAJADA AMB SALSA DE TOMÀTIGA

Ingredients: Rajada, farina, tomàtiga, moradui, alls, llorer, oli, sal.

-Els trossos de rajada que haureu apartat arrebossau-los i els fregireu dins una pella amb l'oli ben calent.

-Una vegada fregits els posareu ben composts dins una greixonera.

-A part feu una salsa de tomàtiga amb uns quants d'alls, una fulleta de llorer i també el moradui.

-Si la salsa és feta vostra escolau-la i si és comprada fregida tan sols li afegireu el llorer i el moradui i repartiu-la per damunt la rajada.

FLAM DE TARONJA

Ingredients: Sis ous, un tassó de suc de taronja, un tassó de sucre.

-Bateu els ous ben remenats i afegiu-hi després el tassó de sucre i el de taronja.

-A part posau un motlo de ferro amb sucre cremat al fons, abocau-hi la mescla i amb el forn ben calent col·locau-li el motlo al bany maria durant aproximadament una hora. Per conèixer si ja està fet punxau-ho amb una agulla de fer calça i aquesta ha de sortir ben neta.

*"Com olia la flor de taronger
com olia a la matinada
sempre esperaven l'amor amb la finestra oberta"*

Francisca Juaneda

Benvolguts subscriptors!

Volem potenciar els nostres subscriptors, els volem oferir alguna cosa més que la revista. Per això ens hem proposat que cada mes hi hagi algun detall en el qual ens ajuden les cases comercials de Marratxí i les entitats del terme. Ja tenim programat, per a propers mesos: llibres, viatges, electrodomèstics, material de confecció, sabates, vins i caves, productes de perfumeria, productes de xarcuteria, ensaïmades i tortades, una porcelleta... i un llarg etcètera que farà que els subscriptors es trobin encara més a gust amb **Pòrtula** i farà decidir els qui encara no ho són a apuntar-s'hi.

SORTEIG D'UN XOT DE LA CARNISSERIA CA S'ALGAIDÍ

En Tomeu i na Maria de la carnisseria ca s'Algaidí de sa Cabaneta

El nostre convidat d'aquest mes, Joan Amengual Bernadí va ser l'encarregat de cantar el número de la sort que va correspondre a la ***sucursal del Banc de Crèdit Balear del Pont d'Inca*** Enhorabona.

SORTEIG DE LLIBRES "AIXÍ ÉS MARRATXÍ"

L'Ajuntament de Marratxí ens ha proporcionat una sèrie d'exemplars del llibre *Així és Marratxí* de Bonifaci Molada i Guillem Ramis. El resultat del sorteig, fet per ordinador entre els subscriptors de **Pòrtula**, ha estat:

- *Dana Alcover, Porto Cristo
- *Antònia Bestard, Pòrtol
- *Caterina Crespi, Ciutat

- *Forn de ses Rotes, Pòrtol
- *Antònia Ramis, Sa Cabaneta
- *Bartomeu Reinés, Pòrtol
- *Margalida Rosselló Mas, Sa Cabaneta
- *Mateu Sans, Sa Cabaneta
- *Rafel Serra, Es Pont d'Inca Nou
- *Jaume Servera, Es Figuerol

SORTEIG DE CALENDARIS DE L'OCB

L'Obra Cultural Balear en col·laboració amb la seva delegació a Marratxí ens va proporcionar una sèrie de calendaris per al 94 dedicat als germans Forteza Pinya-poetes i escriptors-il·lustrat amb fotografies de Vicenç Matas.

El sorteig ha donat el següent resultat

- *Dolors Aguiló, Es Pla de na Tesa
- *Miquel Bestard, Ciutat
- *Antoni Canyelles, Son Ferriol

- *Miquel Canyelles, Sa Cabaneta
- *Maria Castell, Sa Cabaneta
- *Margalida Coll, Pòrtol
- *Martí Creus, Sa Cabaneta
- *Bartomeu Ferrer, Es Pont d'Inca Nou
- *Josep Grimalt, Cas Concos
- *Hospital Son Dureta
- *Maria Rosselló, Son Ramonell Nou
- *Francesca Salvà, Sa Cabaneta
- *Jaume Serra Vanrell, Marratxí
- *Guillem Vidal, Pòrtol
- *Antoni Vidal, Es Pont d'Inca Nou

Els premiats poden passar durant tot el mes per la Redacció -diàriament, generalment entre 11 i 13:30- o telefonar-nos per quedar d'acord i recollir el regal.

Tots els premis caduquen el darrer dia del mes.

RIFAM UNA ENSAÏMADA GROSSA I CAVA

Per gentilesa de na Maria i en Miquel del **Forn Bon Jorn** de Pòrtol (C/ Queipo de Llano, 8 Tel. 79 75 72)

hi haurà un subscriptor de **Pòrtula** que tindrà una ensaïmada grossa i dues botelles de cava. Farem el sorteig durant aquest mes de març. La revista d'abril durà el nom de la persona sortada.

ENTITATS
COL·LABORADORES
Ajuntament de Marratxí
Obra Cultural Balear

COMERCÇOS
COL·LABORADORES
Carnisseria ca s'Algaidí
Forn Bon Jorn, Pòrtol

Si encara no sou subscriptors no espereu més:

**telefonau-nos al 79 78 70 o al 60 31 44
i passarem per emplenar la subscripció.**

Avui millor que demà

SER SUBSCRIPTOR TÉ MÉS AVANTATGES

Si t'interessa Marratxí... t'interessa Pòrtula. No esperis més i subscriu-t'hi. Tel 79 78 70 / 60 31 44

UN POC DE TOT

Per **CORREU** ens assabenten que:

BALLADES POPULARS a les 12 h. al pati de ses Voltes de Palma. Dia 6, Balladors de Lluc; dia 20, Rondalla de Bellver i Colla de xeremiers de son Roca; dia 27, Música Nostra.

Dia 6 de març al Teatre Principal la **BANDA MUNICIPAL** de Música de Palma oferirà un concert amb obres de Grundman, Lancen i Scheffer. Dia 20, al mateix lloc, obres de Cuesta, Penella, Bilik, Malandó i Copland.

CASTALDO, MATÈRIA I FORMA. Exposició del 8 de març al 7 de maig a ses Voltes.

A la Casa de Cultura de Palma ha tengut lloc el **CICLE DE CONCERTS DIDÀCTICS** organitzat per la Conselleria de Cultura.

Gat Companyia Teatral presenta Un dia qualsevol de **DARIO FO** i Franca Rame. A partir del 3 de març a l'Auditori.

Hospitalària - ceràmiques - hospitalàries. Exposició d'**ELISENDA PIPIÓ GELABERT** del 3 al 30 de març a l'Hospital General de Palma.

ESTUDI ZERO presenta La Cantant Calba d'Eugene Ionesco al Teatre Sans. De dijous a diumenge a les 20:30 h.

EUROPA, ANYS VINT és la darrera producció de l'Orquestra de Cambra Teatre Lliure sota la direcció de Josep Pons amb obres de Stravinski, Ravel, Schreker, Webern i Hindemith.

Al Teatre Principal ha tengut lloc el cicle **FELLINI CINEMA I MÚSICA**.

Dia 9 d'abril tindrà lloc a sa Pobra les **JORNADES MUSICALS CAPVUITADA DE PASQUA** que comprèn cinc concerts i un Simposi sobre els

Orgues Històrics de Mallorca. L'organització corre a càrrec de la Fundació ACA i del Centre de Recerca i Documentació Històrico-Musical de Mallorca. El termini d'inscripció acaba el 29 de març.

El **PARLAMENT** de les IB ha donat a conèixer el balanç de l'activitat parlamentària durant 1993. El president va resaltar que es varen aprovar 8 projectes de llei i una proposició de llei, la del Síndic de Greuges. També es varen aprovar quatre lleis de cessió de competències als Consells. De les 91 proposicions no de llei presentades en varen aprovar 35. Es presentaren 574 preguntes per respondre per escrit de les quals el Govern n'ha respost 472. Dins els temes prevists per l'any 94, hi ha el debat sobre el pla de competitivitat i un nou paquet de transferències als Consells, també hi ha sol·licitades 12 compareixences a membres del Govern, entre les quals destaquen les referides a l'explicació del Pla de Ports Esportius i al Pla de l'Oferta Turística.

Del 17 al 20 de març a l'Auditori, Nit de Reis de William **SHAKESPEARE**.

A partir del 26 de març s'inicia la VIII **TEMPORADA D'ÒPERA** al Teatre Principal amb La Traviata, de Verdi sota la direcció de Fabiano Monica.

PUBLICACIONS REBUDES:

ESTANCIAS EN EL CAMPO. Consorci per a la dinamització econòmica al medi rural, 1993.

Fulletó editat per la Conselleria d'Agricultura i Pesca del Govern Balear per donar a conèixer el turisme rural. La instal·lació que ens cau més a prop és sa Torre de Santa Eugènia, que compta amb tres habitacions dobles i dues

individuals.

ESTUDI SOBRE LA POBLACIÓ D'ORIGEN MAGRIBÍ A MALLORCA.

Consell Insular de Mallorca, 1993. Segons explica la consellera del SASS al pròleg "El CIM ha sortit a camí a les urgències d'un nombrós col·lectiu, pertal d'oferir-li possibilitats d'inserció socio-laboral". Segons l'enquesta hi ha unes set-centes cinquanta persones d'origen magribí a Mallorca, residents especialment a sa Pobra, Pollença, Inca i Palma.

FIRES I MERCATS DE LES ILLES BALEARS 1994.

Direcció Gral de comerç de la Conselleria de Comerç i Indústria del Govern de la CAIB. Calendari que esmenta la Fira del Fang de Marratxí i informa que cada dimecres hi ha mercat a sa Cabana i cada divendres al Pont d'Inca.

PENSEM SOBRE MAASTRICHT, de Luis de Sebastian, Eduardo Rojo i Cristianisme i Justícia. Col. Cristianisme i Justícia, 52. Barcelona, 1993.

Inclou els articles Europa: convergència i solidaritat; Nova Europa i dimensió social. Utopia o realitat?; Opinió dels sindicats davant la construcció europea; Temes per pensar sobre Maastricht.

PUBLICACIONS PERIÒDIQUES:

D'entre les revistes associades a **PREMSA FORANA DE MALLORCA** rebudes destaquem:

COANEGRA, 109 (X 93). Inclou l'article de Joan Parets "Més sobre Andreu Torrens".

FELANITX, 2861 a 2864 (IX, X 93). Hi trobam "El poder i la glòria" (II a IV) d'Antoni Roca i "Eleccions europees" del mateix autor.

S'UNIO DE S'ARENAL, 78 (X 93). Inclou una entrevista sobre els Jardins de Repòs amb el seu director, José Mª Perelló.

AGENDA CIENTÍFICA, 285 (Catalunya, I 94) Entre altres coses dona notícia del màster sobre Arquitectura dels nous entorns (II a VII), les Jornades pedagògiques sobre l'ensenyament del francès a Espanya (III), el Congrés d'agricultura i qualitat ambiental a Catalunya (15 III), el Curs sobre educació ambiental i món rural (12 III), i Curs sobre ecologia i energia (14 III)

"Recordeu-vos dels presos com si fóssiu presos amb ells; i dels maltractats, pensant que també vosaltres teniu un cos que podria sofrir maltractes".

HEBREU 13:3

AJUDA EVANGÈLICA. Fulletons i notes bíbliques que ens arriben de Castelló de la Plana. Escrits de Pero Martines (...1435-1463), pensaments de Ramon Llull, frases de Martin Luther King i de Gandhi, poemes de Salvador Espriu, fragments de la novel·la sobre la guerra civil "Incerta glòria" de Joan Sales... Ben arribats!

AUI, 27 (Morella, Estiu 93).

S'AUBA, 46 (Sant Lluís, X 93).

BUTLLETÍ OFICIAL DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS, 91 (VI 93). Du l'aprovació de la proposició de llei per la qual passa a denominar-se oficialment Illes Balears la província de "Balears". També informa que el ple del Parlament

rebutjà la moció del Grup parlamentari PSM i EEM relativa a criteris lingüístics de selecció de personal i ús de la llengua catalana en l'administració autonòmica. Finalment parla de la compareixença del conseller d'Economia i Hisenda i del secretari general tècnic de la mateixa conselleria i president de la Societat Balear de Capital Risc, davant la comissió d'Hisenda i pressuposts, sobre la situació econòmica real de la societat de Capital Risc, de Bon Sossec SA i les conseqüències que podria tenir per a les primeres i per a l'sba un crac de Bon Sossec.

CAMBRILS, "265" (Tarragona, IX 93). Inclou un "pin" amb l'anagrama de la revista.

Vol. 5, No. 4, August 1993

CATALONIA

CATALONIA TODAY, vol. 5, Núm 4 (Texas, VIII 93). Hi ha un article de Francesc Torralba Rosselló sobre Anselm Turmeda subtitulat "la ironia d'un català universal".

CENTRE EXCURSIONISTA DE TERRASSA (X 93).

CERCLE CATALÀ DE MARSELLA, 7,8 (IX, X 93).

CQ. RADIO AMATEUR, 117 (Barna, IX 93). Parla de la IX Trobada Packet Ràdio EA3, d'acumuladors d'hidrur de níquel, i de l'expedició a les illes Cies, entre d'altres temes.

DELTA LLOBREGAT, 170, 171 (El Prat, IX, X 93).

ESTÍMUL, 166 (La Canonja, X 93).

ESTUDIS BALEARICS, 43 (III-VIII 92). Titulat genèricament "Història industrial, història en construcció. Mallorca 1850-1950" inclou articles sobre l'estudi dels ports, fonts per a l'anàlisi regional de la industrialització, capitalisme i història econòmica a la Mallorca contemporània, la via mallorquina a la industrialització, la seda a Mallorca en el segle XVIII, la fabricació de calçat de pell a Lluçmajor, la moral socialista mallorquina a partir de "El Obrero Balear", la modernització agrícola i el desenvolupament industrial a Mallorca, el factor energètic en la industrialització. Com a miscel·lània hi ha la "valoració historiogràfica sobre la història de les dones a l'època medieval hispana" i "Amagades darrera de la filosa, però presents. Les dones a l'edat Mitjana".

EL FANALET, 24 (Quart de Poblet, IX 93).

LA FEMOSA, 145, 146 (Artesa de Lleida, VI, VII-VIII 93).

LA FOIG, 57 (Garcia/Ribera d'Ebre, IX-X 93).

FULL DOMINICAL, 41 a 45 (Mallorca, X, XI 93). En el 43 trobam 10 consells de mn Joan Bestard als cristians que es volen aficar en política. Creu que si es seguisin es podria dignificar la vida política.

FULL INFORMATIU Fundació Serveis de Cultura Popular, 7 (Barcelona, X 93).

EL MARTINET, 71 (Sant Martí Sarroca, X 93).

MISSATGE, 260 (Cardedeu, IX 93).

NOSTRA VEU, 43 (Costa Rica, X 93).

L'OM, 292 a 294 (Riudoms, VII-VIII a X 93).

L'OPINIÓ, 59 (Premià de Dalt, X 93).

PORTAL NOU, 118 (Llorenç del Penedès, VII-VIII 93).

PRESÈNCIA EVANGÈLICA, 139-140 (Catalunya, VIII-IX 1993). Exempler extraordinari dedicat als 25 anys d'aquesta revista portaveu de la Institució Bíblica Evangèlica de Catalunya. Conté articles dedicats a l'eutanàsia, a la teoria del Big Bang, i al cristianisme a la Catalunya visigòtica, entre d'altres.

ES REPICÓ, 20 (Llubí, X 93).

REVISTA DE FERRERIES, 264, 265 (X 93).

RODA DE TER, 527, 529 (VII-VIII, X 93).

SANT ANDREU DE CAP A PEUS, 353 (X 93).

SIPAJ mensual, 171 (Catalunya, X 93). Dedicat al dossier als programes europeus per a joves. En un article sobre les ràdios lliures, n'esmenta una

sola de Mallorca, la *Picornell*, de Campanet.

LA SOCIETAT (Xixona, VII-VIII 93). Dedicada, en part, a les festes de moros i cristians de Xixona.

SOLCS I ONES, 8 (CAIB, X 93). Parla de l'aprofitament de les aigües residuals i de les noves varietats de patates.

SOM-HII, 183 (El Malgrat, X 93).

TALP, 20 (Sant Antoni de Vilamajor, VIII 93).

S'ULL DE SOL, 38 (X 93).

VACARISSES, 302 (X 93).

LA VALL, 137, 144 (Vallgorguina, II, IX 93).

VALL DE VERC, 157 (Sant Just Desvern, X 93).

VIMBODÍ, 73 (VIII 93).

XIPRERET, 154 (L'Hospitalet, X 93).

B.-

VOLEU ACONSEGUIR ALGUNS INGRESSOS?
CERCAM GENT AMB INICIATIVA PER FER VISITES COMERCIALS
TEL 60 31 44
(Ref. Visites)

Precisament aquest mes... (gener, febrer, març)

Fa 125 anys (febrer, 1869)

La Junta pericial per a la contribució territorial de 1869-70 està formada per Bernat Nadal, Vicenç Mates, Pere de Verí, Miquel Frau i Nebot i Pau Palou de Comaserna. Com a suplents hi ha Francesc Serra, Joan Palou i Josep Serra.

S'han de triar dos joves per recol·lectar llimosnes, com era costum cada any des de temps immemorial, per comprar cera destinada al culte al Santíssim. Nomenen els joves Joan Serra i Carrió i Josep Serra i Ramis.

Acorden suprimir les escoles incompletes de nins i nines de Pòrtol per l'escassa assistència. Si la inspecció ho arriba a aprovar els escolars hauran d'anar a sa Cabaneta.

En fa 125 (març, 1869)

Francesc Riutord i Feliu, doctor en jurisprudència i inspector en comissió de primer ensenyament de la província assisteix a la sessió consistorial. Diu que ha visitat les escoles de nins i nines de Pòrtol i que si s'han de suprimir seria necessari obrir una escola de pàrvuls a sa Cabaneta i ampliar l'escola actual per donar-li més cabuda.

Marçal Serra Serra ha dit a la corporació que en vista de la sequera del nucli de Pòrtol ha pensat cedir el terreny necessari per construir un pou públic per a tots els veïnats amb la condició que no s'hi faci cap rentador i que la terra o argila que es tregui sigui per a ell. Els veïnats s'ofereixen a construir-lo gratuïtament. L'Ajuntament accepta i agraeix la proposta.

En fa 100 (març, 1894)

José Serra Ferragut es queixa dels perjudicis que li han ocasionat les aigües del torrent de Coanegra per mor d'una presa que li han col·locat els habitants de la possessió de ses Cases Noves i s'han desbordat les aigües dins la seva propietat. L'Ajuntament adverteix Andreu Ripoll i Sales i Josep Rosselló, que se'n cuiden de ses Cases Noves, que no ho tornin fer sense permís.

Aproven el pressupost municipal, que puja 11.836 ptes.

En fa 75 (febrer, 1919)

La Comissió d'obres ha de donar la

tirada per a la paret que ha d'edificar Miquel Muntaner, veïnat de Palma, amigera al camí de can Frontera i la plaça de Sant Llätzer.

Han de pagar 15'75 ptes per 21 m2 expropiats a Pere Josep Ramis Garau per l'exemple del carrer del Molí de sa Cabaneta.

En fa 75 (març, 1919)

Donen permís a Jaume Jaume Oliver per edificar una casa que fa partió entre el camí d'Oleza i l'Ajuntament.

Nomenen la comissió de subsistències de la localitat. Com a majors contribuents: Bartomeu Munar Fullana (PT), Joan Moyà Roca (PI), Miquel Nadal Planes (son Nebot), Miquel Amengual Ramis (PO), Pere Canyelles Rigo (SC). Com a vocals obrers: Josep Rotger Mas (SC), Pere Serra Pizà "Parró" (Mxí), Baltasar Pocoví Canyelles (PO), Rafel Jaume Jaume (PT) i Joan Pujol Sans (PI).

En fa 50 (gener, 1944)

Pere Trias Mir, propietari de la casa quarter de la Guàrdia civil sol·licita un augment de lloguer de 2000 ptes anuals i la revisió del contracte.

Miquel Romaguera Jaume demana permís per construir una paret de 25 m. de llargària i 1'20 d'altària a son Caulelles, fent partió amb el c/ d'Oleza.

L'arquitecte provincial, Josep Alomar, ha fet uns plànols per a l'apertura del camí de ses Clotes. Han de consultar els particulars afectats.

El patrimoni municipal té un actiu de 346.256'57 ptes i un passiu de 86.644'94 ptes. El líquid actiu a favor de l'Ajuntament és de 25.911'63 ptes.

Es redacten les bases per a la provisió de la plaça de guàrdia municipal rural, actualment vacant.

L'Ajuntament estudia la possibilitat d'instal·lar una tenència de batlia i oficines municipals al segon districte. També miren la construcció d'un escorxador al Pont d'Inca.

La Junta municipal de primer ensenyament demana a l'Ajuntament que faci les oportunes gestions per intentar aconseguir que l'escola de Marratxí sigui traslladada al nucli de Pòrtol, on hi ha molta demanda i només hi ha un mestre i un auxiliar.

Concedeixen permís a Amedeu Corbera Rovira per instal·lar un rètol a la lleteria de la seva propietat del c/ Santa Caterina Tomàs.

En fa 25 (gener, 1969)

El MOP inclou "definitivament" a la seva programació l'execució de les obres d'abastiment,

distribució i sanejament d'aquest terme.

Aproven el nou pla d'aliniacions de Pòrtol redactat per l'enginyer Andreu Parietti Lliteras.

El regidor Antoni Company indica la conveniència d'instal·lar un semàfor al creuer dels carrers Gral Franco i Cabana. El batlle diu que ja ho té en tràmit.

El batlle adverteix la corporació de la necessitat de vigilar les obres particulars que s'executin al municipi perquè es subjectin a les normes urbanístiques aprovades pel consistori.

El batlle, Antoni Moyà Borràs, és nomenat compromissari en representació de l'Ajuntament per a l'elecció de procuradors a Corts.

Informen favorablement l'apertura d'apotecaria a sa Cabaneta a favor de Francesca Ferrer Casellas.

Ràdio Popular de Mallorca dóna autorització provisional per crear un club d'amics a Marratxí.

L'aparellador municipal ha de formar projecte i pressupost d'asfaltat del camí municipal de can Parrisco, des del c/ Falange fins a can Matxo.

Permisos concedits: a Auxiliar Mallorquina de la Construcció per reformar l'edifici del c/ Gómez Ulla i afegir-hi un pis.

A Jaume Trias Mairata, de Kas, per construir un magatzem al c/ Cabana.

A Jordi Mir Pujol per construir un edifici de tres plantes per a tres vivendes al solar 69 de la urbanització Benestar.

En fa 25 (febrer, 1969)

Aproven el pressupost municipal ordinari. Puja 3.891.852 ptes.

Permisos concedits: a Construccions Viba per construir un xalet al c/ Comuna.

A Gabriel Rotger Bibiloni per a dos xalets al c/ Comuna.

A Pere Siles per un edifici de dues plantes per a dues vivendes a la urbanització Benestar.

A Gabriel Caimari Payeras per un edifici de dues plantes per a dues vivendes al solar núm 75 de Benestar.

A Bartomeu Fiol Bibiloni per una vivenda al c/ Lluna.

A Rafel Femenias Pons per una vivenda a la travessa del c/ Gral Mola.

A Mateu Jaume Miquel per un xalet a son Verí.

A Miquel Cladera Barceló per una vivenda a l'av. Bàrbara de Verí.

A Joan Ferrà Canyelles per construir un pis en el c/ Falange.

A Joan Font Riutord per un xalet al c/ Jaume I.

A Magdalena Palou Vich per l'adició d'una vivenda a la planta pis del c/ José Antonio 121.

A Pere i Antoni Palou Vich per construir sengles vivendes a un solar del c/ José Antonio.

Biel

**Informatiu
Cultural
de Marratxí**

C/ Major 39, 1
Tel. 79 78 70
Fax 79 74 36
07141 Pòrtol

COL·LABORADORS: Tolo Aguilar Jofre, Xisca Aguiló i Roig, Guillem Bibiloni, Neus Bibiloni i Vich, Guillem Bosch i Roca, Josep Antoni Calvo, Cati Català i Serra, Rafel Crespi i Ramis, Pere Estelrich i Massutí, Leonci Forteza, Francisca Juaneda i Ordinas, Guillem Massot i Juan, Joan Massot i Juan, Josep Massot i Muntaner, Joana Maria Matas i Alomar, Magdalena Moreno i Frontera, Núria Nogareda, Pep Prats, Melcion Puigserver i Canyelles, Antoni Roca i Jerez, Antònia Rosselló, Ramon Rosselló, Miquel Salom, Biel Santandreu, Mª Josep Sastre Moragues, Vicenç Sastre, Xisca Tarongí i Valls, Gabriel A. Vich i Martorell.

PORTADA: Els germans de can Bernadí Nou de sa Cabaneta l'any 1954 (foto de Mr Guy SELZ gentilmente cedida per Joan Amengual)

CONSELL DE REDACCIÓ: Pere Amengual i Bestard, Miquel Bosch i Auba, Biel Massot i Muntaner, Bartomeu Pou i Fiol.

Imprès a Imatge 70

D.L.: PM 529/81

Aquell temps!

Junta directiva del Club Esportiu Marratxí devers l'any 1977

D'esquerra a dreta.

Drets: Joan Martínez, Miquel Bosch, Esteve Pocoví, Jaume Dols.

Asseguts: Xisco de son Pizà, Domingo Beltran, Pau Ferrer, Joan Bestard (president), Miquel Sureda de sa Bassa.

(Fotografia gentilmente cedida per Xisco Pizà)